Kiszelovics és Társa Településtervező Kft.

5000 Szolnok, Karczag L. út 11. I/11.

Iroda: 5000 Szolnok, Szántó körút 52. II/5.

Sz.: 8 / 2014.

TISZASÜLY

KÖZSÉG

TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

(2/2005 (I.11.) Kormányrendelet alapján)

Szolnok, 2016. február hó

Kivonat: Tiszasüly Községi Önkormányzat Képviselő-testületének 2016. február 15-ei soron következő ülése jegyzőkönyvéből

10/2016.(II.15.) sz. Kt. határozat
Tiszasüly Község teljes közigazgatási területére vonatkozó
új településrendezési terv készítése során készült környezeti vizsgálat elfogadásáról

Tiszasüly Község Képviselő - testülete a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. tv. 8.§ (1) bekezdésében, és a 16.§ (1) bekezdésében biztosított jogkörében eljárva, valamint a 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet 5.§ (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a Kiszelovics és Társa Településtervező Kft. által elkészitett teljes közigazgatási területére vonatkozó új településrendezési terv részét képező, "Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról" szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet alapján elkészitett a környezeti vizsgálatot elfogadja.

Fenti döntését az alábbiakkal indokolja:

A Kiszelovics és Társa Településtervező Kft. által elkészitett teljes közigazgatási területére vonatkozó új településrendezési terv részét képező, "Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról" szóló 2/2005. (I.11.) Kormányrendelet alapján elkészitett a környezeti vizsgálatot a jogszabályban előírt egyeztetések során a környezet védelméért felelős szervek nyilatkozataikban elfogadták illetve az általuk kért pontosítások a végleges Környezeti Vizsgálati dokumentumába bekerültek.

Fenti határozat 2016. február 15. napján lép hatályba.

E határozatot a 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 5.§ (3) alapján, a környezet védelméért felelős szerveknek meg kell küldeni.

Erről értesülnek:

1. Pollák Tibor polgármester helyben,
2. Dr. Varga Zoltán jegyző helyben,
3. Képviselő-testület tagjai helyben,
4. Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Kormányhivatal, Építésügyi, Hatósági, Oktatási és Törvényességi Felügyeleti Főosztály Állami Főépítésze, Szolnok
5. Jász – Nagykun - Szolnok Megyei Kormányhivatal, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve, Szolnok
6. Közép- Tisza vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség, Szolnok
7. Kiszelovics Ildikó Településtervező, Szolnok

Pollák Tibor sk.
polgármester

Dr. Varga Zoltán sk.
jegyző

A kivonat hitelül: Tiszasüly, 2016. február 17.

/: Vakhal Andrea:/
jegyzőkönyvvezető

ALÁÍRÓLAP

Tiszasüly község településrendezési tervének Környezeti értékelés munkarészéhez

Vezető településtervező:

Kiszelovics Ildikó
TT-1-16-0238
településmérnök, városépítési
városgazdasági szakmérnök
SZTR - 16- 0238
településrendezési szakértő

Zöldfelületi és tájrendezési tervező :

Szűcs Gábor
TK/1 01-5078
Okl. táj- és kertépítészmérnök

Zöldfelületi és tájrendezési tervező munkatárs:

Kollányiné Földi Hajnalka
Okl. táj- és kertépítészmérnök

Környezetvédelmi tervező:

Desics Judit
Környezetmérnök,környezetgazdálkodási
közmű üzemeltetői, ár- és belvízvédelmi
szakmérnök
SZKV 1.1. Hulladékgazdálkodás
SZKV 1.2. Levegőtisztaság - védelem
SZKV 1.3. Víz- és földtani közeg védelem
SZKV 1.4. Zaj- és rezgésvédelem

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

Jelen környezeti értékelés Tiszasüly község új településrendezési tervének önálló munkarészeként készül. A településrendezési terv megalapozását szolgálták a vizsgálatok, melynek részeként mind az épített környezet és táji környezet feltérképezésével, mind a környezetvédelemmel, ökológiával, infrastruktúrával mint meglévő állapottal elemzések, leírások, helyszíni bejárások során foglalkozva volt. A település fejlesztési elképzeléseit, adottságaira épített jövőképét a településfejlesztési koncepció tartalmazza, mely közép- és hosszútávon, mintegy 15 évre előretekintve meghatározza a fejlesztés fő irányait, és mindazokat a lépéseket, melyek a tudatosan felépített településkép eléréséhez nélkülözhetetlenek. A település fejlesztési elképzeléseinek változásai és a bekövetkezett társadalmi – gazdasági folyamatok változása, a pályázati lehetőségek figyelembevételével az Önkormányzat új településfejlesztési koncepciót készített, és a jogszabályban előírt egyeztetések után Képviselő - testületi határozattal hagyott jóvá.

Környezeti értékelés folyamata:

- 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet alapján a 3. számú mellékletben meghatározott környezet védelméért felelős közigazgatási szervek véleményének megkérése arról, hogy a hatáskörükbe tartozó környezet- vagy természetvédelmi szakterületet illetően várható-e jelentős környezeti hatás.
- Környezeti értékelés elkészítéséhez szükséges magasabbrendű tervek, tanulmányok, jogszabályok áttekintése
- Környezeti értékelés elkészítése a 2/2005 (I.11.) Korm. Rendelet 4. számú melléklete alapján

A párhuzamosan készülő, a tervbe folyamatosan beépülő környezeti vizsgálat jelentheti a garanciát a döntéshozók számára, hogy a terv megpróbálja minimalizálni, elkerülni a nem kívánt környezeti konfliktusokat.

- Az elkészített környezeti értékelésre a megkeresett környezet védelméért felelős szervek véleményeinek beépítése

1.1 Előzmények

Jelen környezeti értékelés Tiszasüly község új településrendezési tervének különálló munkarészeként készül. A településrendezési terv készítését a település Önkormányzatának Képviselőtestülete azzal a céllal készítteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve jelen jogszabályi követelményeknek megfelelő településrendezési tervben előírtak alapján a település szabályozott fejlődését biztosítsa, továbbá a rendezési terv jóváhagyása óta eltelt időszak jogszabályi változásainak eleget tegyen és a település új fejlesztési elképzeléseit beépítse a rendezési tervbe, továbbá a társadalmi-gazdasági változások miatt meghiúsult és jelen környezetben realitását vesztett fejlesztéseket törölje a településrendezési tervből. A településrendezési terv készítés első feladataként helyzetfeltáró vizsgálatok során a település történelmével, demográfiai elemzésével a fellelhető publikus források felhasználásával a települési adatszolgáltatás jelenkori

kiegészítésével került sor. A településrendezési terv a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet szerint készül.

A természeti és környezeti vizsgálat során feltérképezésre kerültek mindazok a védett és védelemre tervezett területek, amelyek országos és helyi védelme kapcsán a meglévő természeti állapot fenntartható. A természeti állapot és természetvédelem szakszerű bemutatásához a 314/2012 (XI.8.) Korm. rendelet és az OTÉK által meghatározott, településrendezési terv kötelező, szakági alátámasztó munkarészei elkészültek.

A településfejlesztési koncepció és annak elhatározásain alapuló településrendezési terv készítésénél figyelembe lett véve az EU fejlesztéspolitikai kereteivel összhangban a térségi versenyképesség alapfeltételeinek megteremtése, ezen belül környezetvédelmi szempontból a minőségi környezetet biztosító infrastruktúra, azaz a csökkenő környezeti terhelést biztosító szennyvíz és hulladékgazdálkodás.

1.2 A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

Jelen környezeti értékelés kapcsolódik a településre készülő településrendezési eszközökhöz. Figyelembe veszi a település fejlesztési elképzeléseit tartalmazó fejlesztési koncepciót. A készülő településrendezési terv településszerkezeti munkarészének alátámasztó szakági fejezeteiben a település hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva meghatározásra kerültek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként készül a környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetesen adott tematikáját, szakmai elvárásait figyelembe veszi.

1.3 A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv illetve program alakulására

- A környezeti értékelés során a fő szempont a környezeti állapot legalább szintentartása, valamint javítása. Ennek során környezetvédelmi szempontból a település egykori hulladéklerakója területén (076/7 hrsz),- amelyet rekultiváltak- zöldterület kialakítása, - melyre alacsony gyökérzetű bokrokat, cserjéket, vagy energiafüvet telepíthetnek- kialakítása elsődleges prioritású.
- A település igazgatási területén nemzeti park nincs, azonban európai jelentőségű, országos és helyi jelentőségű természetvédelmi területek egyaránt megtalálhatóak. Az OTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a község igazgatási területe a védett természeti terület övezetébe (Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet területe), a természeti terület övezetébe (Tisza-folyó és ártere, Gémes, Homok-éri halastavak környezete, stb.) sorolt, az országos ökológiai zöldfolyosó övezetébe (Nagymajori rész, Tamáshát, Csillag-lapos) tartozik. Természetvédelmi szempontból kiemelt figyelmet fordítottunk fenti területekre.
- A külterületi szántóterületeken továbbra is cél a mezőgazdasági termelés, szántóföldi növénykultúrák termesztése, továbbá a biogazdálkodás szorgalmazása.

- A helyi munkahelyteremtő beruházások számára olyan területek és funkciók meghatározása javasolt, amelyek jelentős mértékű környezetkárosító hatással nem bírnak.
- A külterületen lévő jelentős kiterjedésű halgazdasági területek további fenntartása és fejlesztése.
- A környezeti minőség javítása érdekében a település központjában zöldfelületi rendezés és egységes településközpont létrehozása a cél.
- A külterületi fejlesztések kijelölésénél figyelembe lett véve a magasabbrendű tervekben rögzített térségi területfelhasználás.
- A természeti védelem alatt álló területeken az elsődleges cél a természeti környezet megőrzése, az élőhely fennmaradásának biztosítása és az összes környezet károsító hatás elkerülése.

1.4 A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés során történő figyelembe vétele, az indokok összefoglalása

A településrendezési terv készítése során a település civil szervezetei, alapítványai, a közösségi szervezetek, az államigazgatási szervek, a közműszolgáltatók és a lakosság bevonásra került a rendezési terv készítése során.
A vonatkozó magasabbszintű jogszabály biztosítja terv széleskörű véleményeztetését mind a szakhatóságokkal, mind a lakossággal, illetve a szomszédos települések önkormányzataival is.
A fejlesztési koncepció és terv bemutatásra került kibővített Képviselő - testületi ülésen.

A lakossági észrevételezés során a településrendezési terv készítésével kapcsolatos olyan vélemény, mely környezetalakítási szempontból figyelembe vehető lenne ezen munkafázisig nem érkezett. A településfejlesztéssel kapcsolatos lakossági kívánalmak már a településfejlesztési koncepcióba beépítésre kerültek.

A település fejlesztésével kapcsolatban a nagyobb gazdálkodó szervezetek egyénileg is megkeresésre kerültek és a készülő településrendezési eszközök több munkafázisban és készültségi fokban bemutatásra kerültek bizottsági ülésen és testületi ülésen.

A széleskörű társadalmasítás biztosítása végett kibővített testületi ülést tartott a Képviselő - testület melynek kiemelt napirendi pontjaként a készülő településrendezési tervről tájékoztatás történt. Bemutatásra került a készülő rendezési terv, részletes ismertetésre kerültek a fejlesztéssel érintett területek és a település középtávú fejlesztési elképzelései megvitatásra került. A hozzászólások, észrevételek érdemben, koncepcionálisan a rendezési tervet nem változtatták meg, csupán kisebb kiegészítések történtek a tervben.

1.5 A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

A környezeti értékelés készítéséhez felhasználásra került Tiszasüly község településrendezési tervének eddig elkészült munkaközi anyagai.

Az előrejelzések időtartama megegyezik a településrendezési terv időtartamával, mintegy 10-15 évvel.
A felmerült bizonytalansági tényezők a tervezett beruházások megvalósulásával kapcsolatosak. A településrendezési terv által leírt szabályozás nem a konkrét tervezett épületeket szabályozza, hanem meghatározza azokat a paramétereket, amelyek betartásával a területen építeni, fejleszteni lehetséges. A különböző területfelhasználási egységeken belül azonban főleg a gazdasági fejlesztési területeken az ott elhelyezett létesítmény funkciója és környezetterhelése nem ismert, az majdan az adott épület-építmény hatósági engedélyezési eljárásánál válik bizonyossá.
A bizonytalanságot növeli a technológia fejlődése, bizonyos tevékenységek elvégzéséhez szolgáló technológiák az innováció hatása miatt, a fejlesztések pozitív hatásaként kevésbé terhelik kibocsátással a környezetet.
Tiszasüly településfejlesztési elképzelései közül elsődleges a **gazdasági területek kijelölése** a munkahelyteremtő beruházások számára, melyre a potenciális terület a település belterületén több területegységen kijelölésre került.
A fejlesztési elképzelések között szerepel a településközpont megújítása, központformáló változások, zöldterületi fejlesztések, integrált közösségi szolgáltató tér kialakítása. Ugyancsak a központhoz tartozó fejlesztés az iskola mellett, ahhoz kapcsolódva a tömegsport igényeket is kielégítő sportolási célú terület létrehozása. A fejlesztési területek a belterületen, kiépült vonalas infrastruktúrák mellett ahhoz kapcsolódva kerültek kijelölésre, valamint a hasonló funkciójú területek közelében jelenleg nem, vagy alulhasznosított területein tervezettek, amely a környezet állapotára negatív hatással nincs.
A környezeti értékelés készítéséhez az Önkormányzat által szolgáltatott adatok, az állapotfelmérések, a statisztikai adatok lettek felhasználva.

A környezeti értékelés elkészítéséhez felhasználásra került a Közép – Tisza - vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség Környezetállapot értékelés 2012. évi kiadványa.

2. A terv illetve program és kidolgozásukkor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1 A terv, illetve program céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket

A településrendezési terv készítése céljának, a fejlesztés irányainak bemutatását a településfejlesztési koncepció fő fejlesztési elemei tartalmazzák, melyek az alábbiak:

A településfejlesztési koncepció célja a települést érintő konkrét fejlesztési célok megfogalmazása, mely révén a település történelmi, földrajzi, kulturális, gazdasági adottságai hasznosítva lennének.
A településfejlesztésnél figyelembe kell venni, és szem előtt kell tartani a fenntartható fejlődést, a meglévő adottságokra és lehetőségekre alapozó reális fejlesztéseket, a települési közösség érdekeit, a hosszú távú elképzeléseket, a települési természeti és épített értékek megtartását, megőrzését és hagyományőrző hasznosítását, továbbá a társadalmi, gazdasági ökológiai hatásokat.

A fenntartható fejlődés a társadalmi haladás – méltányos életkörülmények, szociális jólét-elérése, megtartása érdekében a gazdasági fejlődés biztosítását és a környezeti feltételek megőrzését jelenti. A természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodás azt jelenti,

hogy a természeti környezet eltartóképességével összhangban lehet csak a társadalom reális szükségleteinek a kielégítéséről gondoskodni, a környezet eltartóképessége egyben az igények kielégítésének korlátja is.
A környezeti fenntarthatóság a környezeti, kulturális és természeti értékek védelme mellett biztosítja a lakosság életminőségének fenntartását, javítását, a gazdaság számára alapot biztosító természeti és kulturális erőforrások harmonikus és kíméletes igénybevételét.
A jövőkép a település táji, természeti, társadalmi, gazdasági, történelmi adottságainak megfelelő minőségi fejlődést feltételez. Ennek megvalósulását elősegítendő figyelembe veszi a lehetséges erőforrások kihasználását, a jelenlegi kedvező elemek és körülmények megtartására.

A településrendezési terv megalapozó vizsgálata, és a SWOT analízis segítségével kijelölésre került a település jövőképe:

- Térségi szerepkör szempontjából:
  A település térségi kapcsolatok szempontjából a 3224. jelű országos mellékúttal Szolnok térségi centrumához térben, továbbá a Felső - Jászsághoz a 3225. jelű országos mellékúttal kapcsolódik. A térségi kapcsolatok szempontjából meghatározó az M4 gyorsforgalmi út megépülése, melyhez kapcsolatot a 3224. jelű országos mellékút biztosít. A térségi kapcsolat a közlekedés, a gazdaság, az oktatás és az egészségügy szempontjából lényeges. Közlekedés szempontjából a településnek közvetlen vasúti kapcsolata nincs, helyközi autóbusz járatokkal biztosított a szolnoki vasútállomás elérése. Gazdaság szempontjából a szolnoki és a jászberényi nagyobb munkaerő felvevő vállalkozások a tiszasülyi nem helyben foglalkoztatott munkaerő nagy részét alkalmazza és a település jövőképe szempontjából Szolnok és Jászberény fejlesztése húzóerőként hat. Oktatás tekintetében a szolnoki középfokú oktatási intézmények meghatározók, továbbá az egészségügyi középfokú ellátás (szakorvosi ellátás és kórházi ellátás) is Szolnok egészségügyi intézményeivel megoldott, mely a térségi szerepkörök jövőbeni szempontjából is ez irányba fejlődik. Közigazgatásilag a Szolnok Járási intézmények biztosítják a hatósági feladatok egy részét, mely közelmúltban átalakított rendszer tovább fejlődik és a későbbiekben méginkább a járási hivatalok látják el a járás településeinek közigazgatási feladatait.
  Térségi szerpkör szempontjából a környező településekkel történő együttműködés szorgalmazása, ezen belül turisztikai együttműködés a környék településeinek (Kőtelek, Nagykörű, Besenyszög, Jászkisér) turisztikai attrakcióinak kiegészítése, a turisztikai kínálat színesebbé tétele. Kulturális együttműködés szempontjából a szomszédos településekkel közös rendezvénysorozatok szervezése, többhelyszínes kulturális események szervezése.

- Gazdaság szempontjából:
  A település potenciálisan legnagyobb gazdaságfejlesztési lehetősége és kitörési pontja a mezőgazdaság, állattenyésztés és a halgazdaság fejlesztése. A településen kisebb gazdasági telephelyek, üzemek letelepülő vállalkozások húzóerővel hatnak a gazdaság fejlesztésére. A település elsődleges feladata a gazdaságfejlesztéssel együtt a munkahelyteremtés. Mely egyrészt a helyben meglévő elsősorban mezőgazdasághoz kötődő üzemek is fejlesztéseikkel munkahelyteremtésével, másrészt az újonnan letelepülő vállalkozások munkahely teremtésével biztosíthatók.

- Társadalmi szempontból:

A település célja a lakosságmegtartás, mely elsődlegesen az elvándorlás visszaszorítását, és a születések számának növelését jelenti. Elérhető a helyi munkahelyteremtéssel, a helyben foglalkoztatottak számának növelésével, és helyi lakókörnyezet fejlesztésével. A helyben maradást a szociális védőháló is erősítheti a családgondozással, az idősek megfelelő ellátásával, továbbá a felnövekvő nemzedék megfelelő oktatási intézményekben történő elhelyezésével. A rendezett, kulturált településkép, megfelelő településközponttal is hozzájárulhat a település fejlesztéséhez, a népességmegtartáshoz. Hozzátartozik az identitástudat növelése, mely jelenti a helyi hagyományok őrzését és a kulturális hagyományok ápolását.

- Táji, természeti szempontból:
  Tiszasüly legnagyobb természeti értéke a Tisza folyó és a folyót körülölelő természet, melynek védett növény és állatvilága megőrzését hosszútávon biztosítani kell. Lehetőség szerint meg kell ismertetni a védett állat és növényfajokat és a természetközeli turizmust is támogatni kell. Fel kell készülni a klímaváltozás hatásainak megakadályozására, ennek érdekében vissza kell szorítani a gépjármű használatot, és a fűtés környezetkímélő módjait kell választani.

- Épített környezeti szempontból:
  A település helyi művi értékének védelem alá helyezésével és pályázatok révén a közintézmények és lakóingatlanok értékőrző felújítása. A települési arculat megőrzése, a településközpont rehabilitációja, megújítása. A település központi részén intenzív zöldfelülettel integrált közösségi, szolgáltató és rendezvénytérrel a település intézményeinek (községháza, templom) összekapcsolása. A település építészeti és infrastrukturális felújítása, korszerűsítése.

A településfejlesztés alapelvei a következők:

Fenntartható növekedés: Környezetileg fenntartható növekedés elősegítése, amely elsősorban a meglévő erőforrások hatékonyabb felhasználását, a környezetbarát településfejlesztést segíti. Ennek a legfőbb elemei a következők:

- A település fejlesztési koncepciója a klímabarát növekedést alapelvnek tekinti. Bármilyen fejlesztés is valósul meg a jövőben, az bizonyíthatóan járuljon hozzá a fenntartható fejlődéshez, csökkentse a környezeti terhelést.
- Fenntartható építés alkalmazása a településfejlesztés során.
- Környezetbarát iparfejlesztés a gazdaságfejlesztés kapcsán.
- A helyi gazdaság fejlesztése különös tekintettel a külterületi telepekre
- Energiahatékonysági beruházások támogatása
- Megújuló energia alkalmazása

A fenntartható társadalom és gazdaság elveinek megvalósítására törekedni a lehetőségekhez mérten az egyes fejlesztési projektekben.

Egységes növekedés: Tiszasüly fejlesztése során kiemelt szempont a területileg egységes társadalmi, gazdasági fejlődés elve. A fejlesztések során figyelembe kell venni az eltérő fejlettségű és adottságú településrészek kiegyensúlyozott fejlesztését. A területi kohézió, a

hátrányok mérséklése olyan alapelvek, amelyek lehetővé teszik, hogy a település elkülönülő részei ne ellentmondásosan, hanem tudatosan és egyenlő mértékben fejlődjenek.

Versenyképes fejlődés: A településfejlesztése során kiemelten kell azokra a területekre, helyzeti előnyökre figyelni, ahol Tiszasüly községnek versenyelőnyei vannak. Elsősorban a mezőgazdaság, agrárszféra és állattartás fejlesztését kell előtérbe helyezni. Ezeknek a területeknek a fejlesztésével biztosítható, hogy stabilizálódjanak és kibontakozzanak a település tartós versenyelőnyei. Kiemelt hangsúlyt kell kapnia a külterületi jelentős kiterjedésű halgazdasági és állattenyésztési területeknek. Ennek a területnek a kiaknázatlan lehetőségeit kell a jövőben hasznosítani és ezen terület versenyképes fejlesztésének pozicionalizálása a jövő záloga.

Integrált fejlődés: Az integrált megközelítés egyszerre tartalmazza a fizikai és az ágazati szemléletet. Az integrált fejlesztési szemlélet alapján olyan fejlesztésekre van szükség, amelyek egyszerre járulnak hozza a település fizikai, társadalmi, gazdasági, környezeti és műszaki környezetének fejlődéséhez. A pontszerű fejlesztések helyett, a komplex, egymással hatással bíró fejlesztéseket kell előtérbe helyezni. Az integrált fejlesztési szemlélet része, hogy a településfejlesztési politikában az önkormányzati fejlesztések ösztönzik a magánerő, magántőke mobilizálását.

A település stratégiai célkitűzései:

- *Minőségi társadalmi környezet kialakítása;*
- *Versenyképes fenntartható gazdasági fejlődés biztosítása.*

A minőségi társadalmi környezet kialakítása alapvető stratégiai cél a település számára. Ebben a stratégiai célban megfogalmazódik egyrészt a tiszta, élhető környezet iránti igény, másrészt a település jellegét őrző, hagyományait tisztelő településkép megvalósítási törekvése. A társadalmi környezet minőségét emeli a szabadidős tevékenységek felértékelődése, melyekhez a település megfelelő körülményeket kíván biztosítani. Ugyanakkor idetartozik a magas színvonalú települési infrastruktúra beleértve a közlekedési-, közműves és intézményi hálózatot is. A település közbiztonságának növelése is a minőségi társadalmi környezet kialakítását szolgálja.

A versenyképes fenntartható gazdasági fejlődés stratégiai cél magába foglalja a természeti erőforrásokkal történő racionális gazdálkodást, az ezzel párhuzamos gazdasági fejlődést, és e kettőt együttesen: a település hosszú távon versenyképességének növelését. A fenntartható fejlődés egy olyan fejlődési forma, ami úgy elégíti ki a jelen nemzedék igényeit, hogy az ne akadályozza a jövő generációt saját igényeik kielégítésében.

Mind a természeti környezet sérülékenysége, mind pedig a megváltozott fogyasztói igények azt indokolják, hogy Tiszasüly hosszú távon számoljon a környezetkímélő gazdasági fejlődéssel. Ez természetesen egyaránt vonatkozik valamennyi gazdasági ágazatra, beleértve az ipari területeken tervezett fejlesztéseket, vagy akár a mezőgazdasági szektorban történő fejlesztéseket.

<u>Átfogó célok</u>

Agrár település

A piaci viszonynak megfelelő, a hazai klimatikus viszonyoknak és termőföldi adottságoknak megfelelő vetésszerkezet kialakítása nagyban elősegíti az agrárszféra fejlesztését.
A hagyományokkal rendelkező szántóföldi növénykultúrák termesztése mellett a piaci igények előtérbe helyezésével az adottságokhoz igazodó termésszerkezet kialakítása. Az öntözéses gazdálkodás előtérbe helyezése. A kertkultúrás növénytermesztés preferálása. A gyógynövény termesztés és gyűjtés létrehozása. Az agrár fejlesztésekhez kapcsolódva élelmiszeripari, feldolgozóipari lehetőség megteremtése.

Állattenyésztés korszerűsítése, fejlesztése

A település sajátossága a kiterjedt legelőterületek, és az ezekhez kapcsolódó állattenyésztés fejlesztése kiemelt cél. A meglévő állattartó telepek infrastrukturális és technológiai fejlesztésén túl a külterületi alkalmas területeken új állattartó telepek létesítését szorgalmazni kell. Az állattenyésztésnél a megújuló energiák környezettudatos alkalmazása (biomassza stb.) révén az állattartó telepek környezetbaráttá és energiatakarékossá tehetők. Falusi nyáj létrehozása, a legeltetés elterjesztése. Kisállattenyésztés (nyúltenyésztés) meghonosítása.

Halgazdasági tevékenység fejlesztése

Tiszasüly sajátossága a jelentős kiterjedésű megfelelő vízi élettérrel rendelkező halastavak. A halastavak infrastrukturális fejlesztésén túl cél halfeldolgozó üzem létesítése, mely a halak helyben történő feldolgozását biztosítaná.

A helyi gazdaság fejlesztése

A pályázati lehetőségek figyelembevételével új ipari üzemek letelepedésének ösztönzése a munkahelyteremtés javítása miatt.
A gazdasági fejlesztésen túl, a letelepülő vállalkozások segítése. A belterületi meglévő gazdasági terület pozícióba hozása és kiajánlása befektetési célra.

Önfenntartó település

A település egyik célja az önfenntartás megteremtése. Az önfenntartás egyszerre jelenti a megújuló energiák lehetőségeinek kihasználását, valamint a szükségletek megtermelését. Az önfenntartás jelenti a függetlenséget és a település jövőjét.
A nagyszámú munkanélküli, a munkahelyek hiánya, a gazdasági fejlesztés elmaradása abban az irányban mutat, hogy a településnek az alapvető szükségleteit önmagának kell előállítania. Ez jelenti egyrészt az energiát, melynek első lépései az intézmények energiatudatos felújítása kapcsán elkezdődtek. Támogatni szükséges az energiahatékonysági beruházásokat, melyek hosszútávon megtérülő befektetések.
Az élelmiszer termelés kapcsán az önkormányzati tulajdonú területeken növénytermesztés, valamint állattenyésztési program bevezetése. A helyben termesztett állatok értékesítése és helyben történő feldolgozásának szorgalmazása.

Élhető település

A település célja a népességmegtartás. A legnagyobb népességmegtartó erő a munkahely biztosítás, továbbá a megfelelő életminőségű élettér biztosítása. A munkahelyteremtés záloga a versenyképes vállalkozások letelepedése, a munkaerő mobilitás fokozása, a település megközelíthetőségének javítása. A munkaerőpiaci versenyképesség alapja a képzett munkaerő, az elsősorban munkaerő felvevő ágazatoknak megfelelő képzettségi szint elérése.
A település életterének javítása a közterületek fejlesztése, a zöldterületek fenntartása, a közbiztonság növelése térfigyelő kamerákkal, a megfelelő színvonalú, rugalmasan működő intézményrendszer kialakítása, továbbá a közösségi tér megteremtése. Új főtér és közösségi tér kialakítása. A településkép javítása egyrészt a közterület rendezést, másrészt a lakóingatlanok állagmegóvását, felújítását, új építéseket is jelent. A népességmegtartás érdekében a gyermekintézmények bővítése, felújítása. A településközpont fejlesztése, a községháza és a műemlék templom közötti tér kinyitása és egy többfunkciós integrált közösségi és rendezvénytér kialakítása.
Az élhető település társadalmi, kulturális összetartó erővel rendelkezik, melyekhez a helyi identitiás és a helyben szerveződő programok, társadalmi események is hozzájárulnak.
A település külterületén a Tisza folyó Vásárhelyi terv keretében megvalósult nagyszabású árvízvédelmi beruházás biztosítja a település árvíz elleni védelmét, ugyanakkor árvízmentes időszakban kapcsolódó létesítményei révén a természetkedvelő turizmus alapjait teremti meg.

Energiatudatos település

A fenntartható fejlődés keretin belül a település célkitűzése az energiafelhasználás optimalizálása, a megújuló energiahasználat elterjesztése. A település közvilágításának korszerűsítése, gazdaságosabb üzemmóddal, a színvonal megtartása vagy fejlesztése mellett. Az önkormányzati intézmények fűtéskorszerűsítése gazdaságos fűtési módra történő átalakítása. A megújuló energiahasználat keretein belül a napkollektorok elterjedésének támogatása. Az egyedi ingatlanok hőszigetelésének és energetikai korszerűsítésének népszerűsítése. Az intézmények energiaigényének részbeni biztosítása napkollektorok elhelyezésével, továbbá komplex energiahatékonysági beruházás megvalósítása.

2.2 A terv, illetve program összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

A településrendezési terv részeként készülő környezeti értékelés készítése során figyelembe lettek véve mindazon hatályos magasabbrendű tervek, koncepciók, melyek a településrendezés és a környezeti állapot szempontjából kötelezően figyelembe veendők.
A 2013 – ban módosított Országos Területrendezési Terv (2003. évi XXVI. Törvény) a település közigazgatási területét érintő előírásai, a térségi területfelhasználási kategóriák, valamint országos övezetek figyelembe lettek véve, azok vonatkozó szigorító előírásai a helyi építési szabályzatba beépítésre kerültek. Fenti magasabbrendű tervhez való igazodás önálló munkarészként, mint a településrendezési terv része dokumentálva lett.
A módosított, hatályos Jász – Nagykun - Szolnok Megyei Területrendezési Terv Kunmadaras közigazgatási területét érintő térségi területfelhasználási kategóriái figyelembe lettek véve, valamint külön munkarészben számszaki igazolással dokumentálva a településrendezési terv készítése során az ahhoz való igazodás. Az MTrT által meghatározott fejlesztések, mind területfelhasználás, mind infrastruktúra területén a terven ábrázolásra kerültek.

Tiszasüly községre vonatkozóan az alábbi tervek, koncepciók lettek figyelembe véve a környezeti értékelés során.

- országos szinten: Országos Területfejlesztési Koncepció, Országos Területrendezési Terv, Új Magyarország Fejlesztési Terv, Új Magyarország Vidékfejlesztési Stratégiai Terv, Nemzeti Környezetvédelmi Program, Nemzeti természetvédelmi Alapterv, Vásárhelyi terv továbbfejlesztése, Nemzeti Agrár Környezetvédelmi Program, Országos Hulladékgazdálkodási Terv (110/2002.(XII.10.) OGY határozat
- regionális és megyei szinten: Megyei Területrendezési Terv, Közép - Tisza vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi Felügyelőség Környezetállapot értékelés 2012.

Magasabbszintű tervekben szereplő környezetalakítási elképzelések	**Tiszasüly településrendezési eszközeiben és a környezeti értékelésben szerepeltetése**
Természeti elemek, természeti területek, természeti értékek és természeti erőforrások megőrzése	Lehatárolásra és szabályozásra kerültek a Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet területei, valamint a NATURA 2000 természetmegőrzési területek. Ezen területekre a helyi építési szabályzat, az országos elképzelésekkel összhangban külön szigorító intézkedéseket tartalmaz.
A természet megismerésére irányuló ökoturizmus fejlesztése, a hálózati rendszerek kialakítása	A természet megismerése érdekében a Tisza folyó bekapcsolása az idegenforgalomba az árvízvédelmi töltésen kiépített kerékpárút segítségével.
Szelektív hulladékkezelés elősegítése	A jelenleg kijelölt hulladékgyűjtő szigetek bővítése, újabb szigetek kijelölése. A meglévő szelektív gyűjtőkön túl egyéb hulladékfrakciók külön gyűjtése, továbbá a veszélyesnek minősülő hulladékok (pl: elem, fénycső stb) külön gyűjtése.
Levegő-, por-, zajszennyezés mérséklése	A nagyobb forgalmú utak mellett teljes fasorokkal csökkenthető a környezetterhelés. A porszennyezést mérsékelné a burkolattal nem rendelkező utak burkolása mind kül- mind belterületen.
Csatornázás és szennyvíztisztítás	A településen kiépült csatornahálózat található. A csatornázottsági arány növelése, a szennyvízcsatorna hálózatra történő rácsatlakozás 100%-os szintjének elérése.
Településközpont értékőrző megújítása	A település törekvése a településközpont értékőrző felújítása, mely által a meglévő épített környezeti értékek megóvásra kerülnek egy rendezettebb, esztétikusabb településközpontban. A központban integrált közösségi szolgáltató tér megvalósítása, a községháza és a római katolikus templom közötti tér kialakítása. A településközpont egységes zöldfelületi rendezése. Az egyedi értékek felújítása, értékőrzése kiemelt jelentőségű.
Levegőtisztaság védelem	A levegő tisztaság védelme érdekében a légszennyezések csökkentése, a füst és égéstermék kibocsátás minimalizálása, a kertekben történő növényi hulladék égetés helyett a komposztálás elterjesztése. A vegyes tüzelés visszaszorítása, a szénnel történő fűtés helyett a fa és vezetékes gázzal történő fűtés elterjesztése.
Víz minőségvédelme	A felszíni víz, a csatornák területe. Mint vízgazdálkodási terület szabályozott a rendezési tervben, ahol beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. A szennyvízcsatorna hálózatra történő teljes rácsatlakozással a helyi emésztőkből elszivárgó tömény koncentrációjú szennyvíz nem szennyezi tovább a talajt és talajvizet.
Talajvédelem	Talajvédelem érdekében a már bezárt, rekultivált települési hulladéklerakó zöldterületként - melyre alacsony gyökérzetű cserje, vagy energiafű telepíthető - történő hasznosítása, melyet a településrendezési terv tartalmaz.
Natura 2000 terület	A településrendezési tervben lehatárolásra kerültek a Natura 2000 európai közösségi jelentőségű természetmegőrzési

	területek, továbbá ábrázolásra kerültek a Natura 2000 területek pontosításával kijelölt területek a 14/2010 (V.11.) KvVM rendelet szerint.
Települési környezetminőség javítása	A településközpont megújítása a település központi részén környezetminőségi javulást eredményez, melynek során megújulnak egyes épületek és zöldterületek, valamint egységes zöldfelületi rendszer jön létre. Fontos a Vízkeret irányelv egyik alapelvének a betartása, mégpedig a vizek helyben tartása. A csapadékvizek akár egyénileg történő hasznosítása (locsolás, előtisztítás után szürke vízként történő hasznosítása az épületben, pl: WC öblítés), vagy a települési csapadékvíz összegyűjtése egy jóléti tóba.

A fent említett tervekben, programokban Tiszasüly községre vonatkozó fejlesztési elképzelésekkel összhangban áll a település fejlesztési elképzelése, valamint a magasabbrendű tervek regionális, térségi fejlesztései megjelennek a település településrendezési tervében.

A település tervezett rendezési folyamatai illeszkednek a kistérségi, illetve a megyei elképzelésekhez, figyelembe veszik az érintett államigazgatási szervek illetve szakhatóságok javaslatait, vonatkozó előírásokat. A tervezett javaslatok során az EU által preferált programokhoz való csatlakozás lehetősége biztosításra került.

2.3 A változatok közötti választás indokai, a választást alátámasztó vizsgálat rövid leírása.

Fent említett tervek olyan alternatívákat, melynek választásában a településrendezési terv jogszabály szerint állást foglalhat nincs.

3. A terv, illetve a program valamint a változatok megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

A vizsgálatok elsődleges célja, hogy feltárja a terv céljai közötti összehangoltságot, feltárja az esetleges ellentmondásokat, vizsgálja a célok közötti belső kapcsolatokat. A kapcsolatok feltárásából jól láthatók a célok egymásra hatásának azon kritikus pontjai, amelyek erősíthetik, vagy éppen gyengíthetik egymást a terv érvénybe lépése, alkalmazása során.

A terv megvalósulása esetén környezeti hatást kiváltó tényezők, tervi elemek és az általuk hatást kiváltó tényezők, illetve ezek fenntarthatóságra gyakorolt hatása

Területfelhasználási kategóriák, övezetek, építési övezetek, infrastruktúra elemek övezeti típusonként	Hatótényező	Fenntarthatóságra gyakorolt hatás	Hatás jelleg +/-
Sportolási célú terület kijelölése	Beépítésre nem szánt területként kerül kijelölésre, meglévő infrastruktúrához kapcsolódik, települési feladatellátást igényel	Területfoglalás, nem hasznosított terület területek csökkenése, élőhely (növényzet, állatvilág) fenntartással	+

Új ipari gazdasági terület kijelölése	Növekszik a beépítésre szánt terület, amely infrastruktúra fejlesztést igényel	Területfoglalás, belterületi, egykori sportpálya és lőtér nem hasznosított, rendezetlen területé, végleges élőhely megszűnés	+/-
Településközpont terület fejlesztése	Beépítésre szánt terület, minimális infrastruktúra fejlesztést igényel.	Területfoglalás, jelenleg alulhasznosított területek részleges csökkenése, új közösségi tér kialakítása, élőhely fenntartással, zöldterület rendezéssel	+
Zöldterület kijelölése	Beépítésre nem szánt területen, infrastruktúra fejlesztést nem igényel	A megszüntetett hulladéklerakó területfoglalása, jobb környezeti állapot létrehozása.	+
Kerékpárút	Infrastruktúra fejlesztés, idegenforgalom esetleges növekedése, biztonságosabb közlekedési viszonyok	Területfoglalás a kiépített út mellett, az élőhelyre a meglévő nyomvonal miatt nincs hatással	-/+
Parkolóhelyek létesítése	Infrastruktúra fejlesztés	Területfoglalás a kiépített út mellett közterületen, az élőhelyre nincs hatással, a környezeti állapot javítása	+
Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület fejlesztése	Beépítésre szánt területen, infrastruktúra fejlesztés	Területfoglalás ,nem hasznosított, be nem épített területen, a terület csökkenése, élőhely csökkenéssel, rendezett településkép létrehozással	+/-

3.1 A terv, illetve program céljainak összevetése a terv, illetve program szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos, vagy helyi szinten kitűzött környezeti- és természetvédelmi célokkal

Magyarországon az első környezetvédelmi törvény 1976-ban született, de hatása a törvény keretjellege miatt korlátozott volt. A környezetvédelem társadalmi üggyé válása hazánkban az 1980-as évek második felére tehető.
Több éves szakmai vita után a Magyar Országgyűlés 1995-ben fogadta el a környezetvédelmének általános szabályairól szóló új törvényt (1995. évi LIII. törvény), mely a már meglévő hazai tervezési rendszerek (területrendezés, területfejlesztés, településrendezés, településfejlesztés, stb.) mellet egy új típusú tervezés alapjainak a megteremtését irányozza elő.

A Nemzeti Környezetvédelmi Program kidolgozásának részletes előírásait a törvény rögzíti. Ennek alapján az Országgyűlés 83/1997. (IX. 26.) határozata rendelkezett az 1997-2002 közötti időszakra szóló első Nemzeti Környezetvédelmi Programról (továbbiakban NKP-I), és tudomásul vette a megvalósításának általános tervét. A végrehajtás éves intézkedéseit kormányhatározatok hagyták jóvá.

A 2003–2008 közötti időszakra szóló második Nemzeti Környezetvédelmi Program (továbbiakban NKP-II) kidolgozásának alappillérét az NKP-I végrehajtása során felhalmozott tapasztalatok alkotják. Az NKP-I alapvető feladatát teljesítette: kijelölte a

magyar környezetpolitika célkitűzéseit és cselekvési irányait, valamint felvázolt egy beavatkozási tervrendszert.

Az NKP-II kidolgozása a legfontosabb hazai és nemzetközi környezetpolitikai alapelvek figyelembevételével történt. Ezen alapelvek három csoportot képeznek:

- A környezetvédelemben mára már hagyományosnak tekintett alapelvek (pl. az elővigyázatosság, a megelőzés, a helyreállítás, a felelősség, az együttműködés, a tájékoztatás, a nyilvánosság és a szennyező fizet elve).
- A fejlett országok környezeti tevékenysége alapján számunkra példaértékűnek tekinthető további alapelvek (a megosztott felelősség; az átláthatóság biztosítása a tervezés, döntéshozás, finanszírozás, megvalósítás és ellenőrzés során; kiszámíthatóság a szabályozásban és a finanszírozásban; számonkérhetőség, világos célok, mérhető teljesítmények; partnerség, szubszidiaritás, addicionalitás, többszörös hasznú intézkedések).
- A legátfogóbb elvek sorába a fenntartható fejlődés alapelvei tartoznak. Ezek részletes kifejtését a Fenntartható Fejlődés Nemzeti Stratégiája tartalmazza. Az alapelveket az NKP-II végrehajtása során is érvényesíteni kell, ezzel is elősegítve a fenntartható fejlődés irányába történő átmenet társadalmi, gazdasági és környezeti feltételeinek kialakítását.

A 2000. évi hulladékgazdálkodási törvény előírta az Országos Hulladékgazdálkodási Terv (OHT) elkészítését.
2003. augusztus 15-én született meg a 126/2003. Korm. rendelet „A hulladékgazdálkodási tervek részletes tartalmi követelményéről”, amely többek között kimondja, hogy a 2008 végéig hatályos OHT alapján a regionális részeket készítő környezetvédelmi felügyelőségeknek 2003. szeptember közepéig, a településeknek és a rendelet hatálya alá tartozó településeknek és a jelentős mennyiségű hulladékot termelő cégeknek 2004. augusztus elejéig el kell elkészíteniük saját helyi illetve egyedi hulladékgazdálkodási terveiket.

3.2 Környezetvédelmi célok és szempontok megjelenése illetve figyelembevétele a tervben, illetve programban

A fejlesztési célok jelentős része a helyi komfortfokozat növelése mellett környezetvédelmi célokat is szolgál (pl.: közműfejlesztések). A szabályozás során a hatályban lévő jogszabályok, illetve a környezetvédelmi hatóság által javasolt előírások betartása a cél; továbbá a magasabb szintű tervek, programok , környezetvédelmi javaslatai is figyelembe lettek véve.

Környezeti problémák és okozott környezeti következmények

Probléma	Problémás állapot	Következmény	Megoldás
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Légszennyező anyagok kibocsátása	Károsodik a talaj, a növényzet, az élővilág. Emberre káros hatások	Az országos út, a települési utak és mezőgazdasági főfeltáró utak mentén védőfásítás, a hiányzó faegyedek pótlása.
Természeti, környezeti elemek fenntartható használata	Szennyezett talajok, a volt hulladéklerakó helyén	Talajvíz és talaj szennyezése	Hulladéklerakó rekultivációja és zöldterületként történő hasznosítás
A meglévő értékek hosszútávú fenntartása, megőrzése	Település- és kulturális , valamint építészeti értékek eltűnése	A település jellemző, egyedi vonásainak eltűnése, a települési környezet átalakulása.	Helyileg ösztönözni az értékvédelmet, helyi rendelettel védelem alá helyezni az épületeket, építményeket. A helyi rendelet végrehajtásáról gondoskodni.
A helyi közösségek fennmaradásának, az emberhez méltó élet feltételeinek biztosítása	Csökken a lakosok lokálpatriotizmusa. A mobilitás növekedésével, a városiasodó életmóddal kapcsolatosan csökken a lakosság települési környezete iránti felelősségérzet.	A környezet iránti felelősség csak a tulajdon határáig terjed. A táj- a település iránti felelősség megszűnik, a kapcsolat gyengül	Helyi hagyományőrző rendezvényekkel, programokkal a helyi közösségek, lakosok település szeretete, lokálpatriotizmusa növekszik.

Hulladékkezelés

Tiszasüly hulladékgazdálkodásra vonatkozó helyi önkormányzati rendelettel rendelkezik.

A kommunális hulladékok gyűjtését és szállítását a REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Kft. szállítja el heti rendszerességgel, a Jásztelek külterületén fekvő regionális hulladék lerakó telepre.

A lakosság a keletkező hulladékot 120 l-es hulladékgyűjtő-edényzetben tárolja. A hulladékok elszállítása heti rendszerességgel történik.

A régi szeméttelep a belterülettől délre kb. 800 m távolságra a 076/7 hrsz – ú. területen fekszik. A szeméttelepet 1993 - ban terv alapján, engedéllyel készítették. A kialakított gödröt fóliaszigeteléssel látták el, földtöltéssel vették körül, körbekerítették és 3 db talajvíz megfigyelő kutat létesítettek. Területe 0,8 ha.

A hulladéklerakó telep már nem felelt meg a 20/2006. (IV. 5.) KvVM rendelet a hulladéklerakással, valamint a hulladéklerakóval kapcsolatos egyes szabályokról és feltételekről szóló rendeletben előírt megfelelő műszaki védelemmel ellátott lerakókra vonatkozó előírásoknak, ezért a területileg illetékes környezetvédelmi felügyelőség a hulladék lerakás megszűntetését és a lerakó rekultivációját írta elő. A hulladéklerakó telep letakarására készült tervdokumentációt a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség 345-5/2011. iktatási számú határozatában hagyta jóvá. A hulladéklerakó rekultivációs munkái **KEOP-2.3.0/2F/09-11-2011-0002 számú** "A Szelevényi és az egykori Hunyadfalva-Kőtelki hulladékgazdálkodási rendszerhez tartozó települések szilárdhulladék lerakóinak rekultivációs programja" című pályázatból valósult meg, 2013-2014 -ben.

Az elkövetkező 5 évben a hulladéklerakó utógondozását kell elvégezni, amely a során az alábbiak betartása szükséges:

- illegális hulladék elhelyezés megakadályozása;
- rend és tisztaság megtartása;
- rézsűk állékonysága, eróziós hatások megfigyelése;
- telepített növényzet karbantartása (locsolás, kaszálás, növényzet pótlása).

A hulladéklerakó utógondozása alatt végzett ellenőrzésekről, megfigyelésekről, beavatkozásokról készített összefoglaló jelentést minden évben legkésőbb a tárgyévet követő év április 30-ig meg kell küldeni a területileg illetékes Környezetvédelmi Felügyelőség részére.

A monitoring kutak mintázása szintén éves feladat, amely vizsgálati eredményeit és értékelését a fent említett összefoglaló jelentésben mellékelni kell. A mintavétel és a minták analitikai vizsgálata során a földtani közeg és a felszín alatti víz szennyezéssel szembeni védelméhez szükséges határértékekről és a szennyezések méréséről szóló rendelet 4. mellékletét kell figyelembe venni. A vizsgálati eredmények értékelése során az adatokat össze kell hasonlítani a feni jogszabály határértékeivel, illetve a monitorig kutak telepítésekor vett ún. 0. állapotra vonatkozó eredményekkel.

Környezetszennyezéssel járó bármilyen rendkívüli eseményt haladéktalanul be kell jelenteni a Felügyelőségnek (KÖTI-KTF).
Az üzemeltetés csak oly módon történhet, hogy a csapadékvíz, a talaj és a talajvíz ne szennyeződhessen.

A településen 1 darab szelekív-hulladékgyűjtő sziget lett kialakítva, a három hulladékfrakció (műanyag, üveg és papír) elhelyezésére alkalmas gyűjtőszigetet a fenti fotó szemlélteti.

A szigeteken lévő edényzeteket havi rendszerességgel ürítik, illetve a telítődésnek megfelelően.

Az **építési-bontási hulladékot**, a lakosság az építkezésnél használja fel.

A termelő telephelyeken keletkező termelési, karbantartási **veszélyes hulladékok**, szennyezett göngyölegek elkülönített gyűjtése, elszállítása a telephelyről hasznosításra, tárolásra, megsemmisítésre, az előírt nyilvántartások vezetése a termelő feladata. A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos tevékenységeket a Közép-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Természetvédelmi Felügyelőség ellenőrzi.

A helyi jogalkotásnál a közösségi hulladékgazdálkodási politikának a magyar jogi szabályozásba beépült alapelveit kell követni, melyek a következők:

- megelőzés elve,
- elővigyázatosság elve,
- megosztott felelősség elve,
- szennyező fizet elve,
- közelség elve,

valamint a közösségi környezetvédelmi szabályozásának megfelelően harmonizált hazai jogszabályok követelményeit szükséges figyelembe venni.

A hulladékokkal és a hulladékgazdálkodással összefüggő törvények és a hozzá kapcsolódó rendeletek betartása ill. betartatása fontos feladat!

Vízellátás:

Belterületi vízellátás

A belterületi ivóvízhálózat az 1960-1970 –es években épült ki, zömében körvezetékes kialakítású.
Tiszasüly önálló községi vízellátó rendszerrel rendelkezik, amely az Önkormányzat tulajdonában van. Üzemeltetője a TRV Zrt. (Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.).

A település kb. 1500 lakosa számára biztosított a jó minőségű ivóvíz. A vezetékes hálózatba bekapcsolt lakások száma 697 db, de emellett 28 db közkifolyó is üzemel (2012-es statisztikai adatok). Így tehát a vezetékes ivóvízzel ellátott ingatlanok aránya közel 100 %.
Az ivóvízhálózat túlnyomórészt körvezetékes kialakítású, de a település szélein, főként az ÉNY-i területeken találhatók ágvezetékek is. Az ágvezetékeknél gyakran, de időnként a körvezetékeknél is gondot okoznak a pangó vizek, amelyek ellen a csővezetékek gyakoribb, havonta történő mosatásával védekeznek.

A vízmű mértékadó kapacitása 806 m³/nap, de ebből a tényleges fogyasztás mindössze 170 m³/nap. A szolgáltatott vízmennyiség lakossági és közületi vízhasználatból áll, ipari vízfogyasztó nincs.
Az összes szolgáltatott ivóvíz mennyisége 47,7 ezer m³ (2012-es adat).

A vízmű 3 db mélyfúrású kúttal rendelkezik, melyből egy nem üzemel.
Az I. számú kút (B-25) a vízmű területén helyezkedik el, talpmélysége 190 m. Évekkel ezelőtt üzemen kívül helyezték.
A II. számú kút (B-33) az Akácfa úton található, a vízműtől mintegy 1.200 m-re. A 186,5 m talpmélységű kút vízhozama 120 l/perc. Lényegében tartalékkútként üzemelt a közelmúltban, havonta egyszer indították be, akkor sem dolgozott a hálózatra. A vízművel az összeköttetését egy NA 80 PVC nyomóvezeték biztosítja.
A III. számú kút (B-36) szintén a vízmű területén található, talpmélysége 105 m. Korábban ez volt a vízmű egyetlen korszerű kútja, gyakorlatilag egyedül látta el a települést ivóvízzel. Vízhozama 370-380 l/perc. A kitermelt víz kis mértékben vas-, mangán- és ammónium tartalmú.
A kútból kitermelt víz a vastalanító berendezés után 2 db 25 m³-es térszinti tároló medencébe, majd fertőtlenítés után a hálózatba, illetve az 50 m³-es hidroglóbuszba jut.

Az 50 m^3 térfogatú víztorony (hidroglóbusz)

A települési vízellátó rendszer 80–125 mm átmérőjű nyomóvezetékekből áll, melyek anyaga: azbesztcement, KPE és PVC. A kiépített vízellátó hálózat hossza 18,9 km, melyből 15,4 km gerincvezeték, 3,5 km bekötővezeték. A hálózaton 28 db tűzcsap és 65 db tolózár üzemel.

A település vízellátásának fejlesztése során a 186,5 m -es II. számú kút felújítása megtörtént, tehát jelenleg két korszerű vízműkútja van a községnek. Így a vízmű kapacitása nem csak megnövekedett, hanem a vízellátás biztonsága is kielégítővé vált.

A felújított kút fontosabb adatai a következők:

Talpmélység:	185,0 m.	
Szűrőhelyek:	139,7 mm Ø Johnson szűrővel, kavicsolással	131,5 – 142,5 m között
	139,7 mm Ø Johnson szűrővel, kavicsolással	131,5 – 142,5 m között

Max vízhozam: 700 l / p
Üzemben kitermelhető: 450 l / p ; 648 m^3 / nap

A jelenlegi vízkezelési technológia elavult, az Európai Unio által meghatározott vízminőségi paramétereket nem tudja teljesíteni. Az oxidációs vastalanító berendezés jól működik, viszont a mangánt a nátriumot és időnként az arzén mennyiségét nem képes határérték alá csökkenteni. További problémát jelent, hogy a csővezetékekben a gyakori vízpangások következtében nitrit redukálódik az ivóvízben. Ezt hetente háromszor ellenőrzik a hálózat

kritikus (kis vízfogyasztású) pontjain, és amennyiben szükséges, hálózatmosatást alkalmaznak.

Jelenleg a község részt vesz a **KEOP – 1.3.0/2F/ 09-2010-0018** azonosító számú, "***Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű, Tiszasüly Ivóvízminőség-javító Projekt***"-ben.

A Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű, Tiszasüly települések alkotta Ivóvízminőség-javító Önkormányzati Társulás azért jött létre, hogy az Új Széchenyi Terv keretében elnyert több, mint félmilliárd forintos Európai Uniós támogatás felhasználásával megvalósítsa az ivóvízminőség javító programot. A beruházás a tervek szerint 2015. nyarára készül el. Célja, hogy a Társuláshoz tartozó öt településen élők kémiai, fizikai és mikrobiológiai szempontból is megfelelő minőségű vizet kapjanak, ha kinyitják a csapot. Ezért új víztisztítási technológiát építenek be, valamint az elosztóhálózat is korszerűsítésre kerül.
A tervezett beruházás várható nettó költsége: 673. 580. 481 Ft.
Európai Unió és a magyar állam által nyújtott támogatás: 560. 486. 244 Ft.
Támogatási szerződés megkötésének időpontja: 2011. szeptember 23.
Projekt várható befejezése: 2015. június 30.

A projekt az alábbi elemeket tartalmazza:

- csővezetékek rekonstrukciója,
- vízmű épületének bővítése,
- korszerű ivóvíz-technológiai berendezések beépítése,
- térszíni víztároló medencék rekonstrukciója,
- víztorony rekonstrukciója,
- udvartéri vezetékek kiépítése,
- udvartéri műtárgyak kivitelezése.

<u>Vízbázisvédelem:</u>

A ***219/2004. (VII. 21.)*** *Korm. rendelet (a felszín alatti vizek védelméről)* előírásai szerint kell eljárni a vízbázisvédelem során.
A ***123/1997. (VII. 18.)*** *Korm. rendelet (a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről)* szerint, a közcélú vízbázisok biztonságos üzemelése érdekében felül kell vizsgálni a vízbeszerzés céljából igénybe vett felszín alatti vízbázisok védettségét.
A vizsgálatok során kötelezően meg kell határozni a különböző elérési idejű védőövezeteket: belső (20 nap), külső (6 hónap), és a hidrogeológiai ("A" zóna 5 év, "B" zóna 50 év) védőövezetek.
Amennyiben a vonatkozó kormányrendeletnek megfelelően elvégzett vizsgálat szerint az 50 éves elérési idejű modellezés szerint, a térbeli védőidomnak nincs felszíni metszete, akkor védőterületet nem kell kijelölni. Ekkor a jogszabály szerint, a kút körüli 10 m sugarú területet kell belső védőövezetként nyilvántartani.
Ezt követően, 5 év elteltével a védőidom felülvizsgálatát és aktualizálását el kell végezni.

- Belső védőövezet kialakítása (a hivatkozott jogszabály 2. sz. melléklete alapján: 10 m sugarú térség) a jelenleg üzemelő kutak körzetében.
- Külső védőövezet kijelölése csak szükséges, ha a vízbázis elérési ideje << 6 hónap.
- Hidrogeológiai védőövezet ("A" zóna) kijelölése csak akkor szükséges, ha a vízbázis elérési ideje << 5 év.

- Hidrogeológiai védőövezet ("B" zóna) kijelölése csak akkor szükséges, ha a vízbázis elérési ideje << 50 év.

Területhasználati korlátozást kizárólag a belső védőövezetekre javasolt előírni.
A kutak belső védőövezetei a bekerített területen, a vízmű területén belül helyezkednek el, így azok kialakítása megfelelő.
A kutak által érintett terület az Önkormányzat tulajdonában van.
A belső védőidomban és védőövezet területén csak a vízkivétel létesítményei és olyan más létesítmények helyezhetők el, melyek a vízkivételhez csatlakozó vízellátó rendszer üzemi céljait szolgálják. A létesítményeket és berendezéseket úgy kell üzemeltetni, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a vízbe, a terepfelszínre vagy a felszín alá, valamint a vizet gyűjtő, kitermelő, szállító berendezésekbe.
A terepfelszínt úgy kell kialakítani, hogy ott csapadékvízből visszamaradó pangó vizek ne keletkezhessenek. A védőövezetben lehetőleg összefüggő füvesített felületet kell létrehozni, ahol trágyázás, műtrágyázás, valamint növényvédő szerek használata tilos.
A vízkészletet veszélyeztető, szennyező tevékenység, esemény észlelése esetén az arra hatáskörrel rendelkező közigazgatási szerveknél intézkedést kell kezdeményezni.

A tiszasülyi vízműkutak hidrológiai lehatárolása:

A vízműkutak hidrológiai lehatárolása a korábbi években megtörtént.

Az üzemeltető TRV Zrt. tájékoztatása szerint a vízműkutak adatai a következők:

Kút jele	**a belső védőövezettel érintett terület helyrajzi száma**	**A terület tulajdonosa**
B-33	Tiszasüly 717 hrsz.	Tiszasüly Község Önkormányzata
B-36	Tiszasüly 211 hrsz.	Tiszasüly Község Önkormányzata

Kút jele	**Talp (m)**	**Helyi megnevezés**	**Építés éve**	**Vízikönyvi szám**	**Szűrőzés/szakaszok száma (m)**	**Qmax (l/p)**
B-33	185,0	2. sz. vízműkút	1974	T/1900	131,0-180,0/2	560
B-36	105,0	3. sz. vízműkút	1984	T/1900	91,0-99,0/1	500

Hidrogeológiai védőövezet „B” zóna.

A rétegbeli védőidom adatai:
- origó: X=227 845, Y= 751 190;
- sugár: 800 m;
- mélységhatár: 80-190 m, + 5 - -105 mBf. között.

Belső védőövezetek kijelölése:

- Belső védőövezetenként mindkét kút esetében a kutak közepétől mért 10 m sugarú kör által határolt rész kerül kijelölésre.

Engedély hatálya: 2024. augusztus 31.
Üzemeltető: Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.

Tiszasüly település belterületi ivóvízellátó rendszerét a VK-1. jelű helyszínrajzon ábrázoltuk.

Vízkivételi létesítmény védősáv határa:

Vízkivételi létesítmény védősáv határa a földbe fektetett vízvezetékek esetében a terepszintig, alattuk 1,0 m mélységig terjed, a vezetékek mellett ugyanakkor mindkét oldalon 2-2 m-es szélességgel veendő figyelembe.

Tiszasüly település belterületi ivóvízellátó rendszerét a VK-1. jelű helyszínrajzon ábrázoltuk.

Külterületi vízellátás

A külterületen található majorok, tanyák, lakó- és üdülőterületek vízellátását egyedileg oldják meg, fúrt kutakból.
A régi termelőszövetkezetek, állami gazdaságok megszűnte után, a gyakori tulajdonosváltozások miatt, időnként nehéz nyomon követni a helyi vízellátórendszerek üzemeltetőit.
Tiszasüly külterületén az alábbi majorok, telepek, illetve vízhasználók találhatók:

- Szénási tanyai vízmű
A 2004-ben fúrott Szénási tanyai kút 12 bekötésen és két közkifolyón keresztül mintegy 30 tanyasi állandó lakost lát el, valamint 2 állattartó telepet és egy kereskedelmi egységet.

- Rákóczi tanya
A Rákóczi tanyai kút jelenleg tartalék kút. 2004 előtt főként ez látta el a lakosságot. 2003-ban a Rákóczi tanyai és a Szénási tanyai hálózatokat összekötötték az ivóvízellátás biztonsága érdekében.

- Nagy major
Régen a Tiszasülyi Béke – Barátság Mg. Tsz. II. sz. szarvasmarha és sertéstelepe volt. Jelenleg magántulajdonban van, a telepen állattartás folyik (10.000 db tyúk). A major, valamint a környező lakóépületek és tanyák szociális- és gazdasági vízigényét egy 200 m-es kútról elégítik ki. A búvárszivattyú a vizet a 2×4000 l-es hidroforon keresztül termeli a hálózatra. A telepen található egy 50 m³-es víztároló, melyet tűzivíz tárolására használnak. A Nagy major vízigénye 5500 m³/év, az állattartó telep üzemeltetője Csajbókné Héja Ilona.

- Pusztasüly
Lakóterület. A Szénási major mellett terül el, régen az ott dolgozóknak biztosított a munkahelyhez közeli lakhatási lehetőséget. Vízellátása a Szénási majorból történik.

- Szénási major
A Szénási major területe Pusztasüly külterületi lakott hely mellett található. A telep a 3224. jelű országos mellékútról megközelíthető. Jelenleg a telepen istállók, ólak, magtár, szárító üzem, hidroglóbusz, szociális épület található.
A major önálló vízellátó rendszerrel rendelkezik. A telep vízellátása saját fúrt kútról biztosított, mely 50m^3-es hidroglóbuszba juttatja a vizet. Jelenleg a telepet nem használják és teljes átalakítása, korszerűsítése tervezett. A tervek szerint, a használaton kívüli fúrt kút és a hozzá kapcsolódó vízhálózat is rekonstrukcióra kerül. A felújítás, átalakítás után a telep szarvasmarha telepként fog működni. Tervben van tűzivíz tározó létesítése is, a tűzvédelmi előírások szerint.

- Görbe major
A Palotási KACSAFARM Kft. tulajdona. Az É-i részén lévő ún. 1000-es telepen 500-600 db növendékmarhát tartanak, a mellette lévő ún. 600-as majorban kacsatelep üzemel. A Görbe major D-i részén fácánnevelő és kacsatelep található. A major önálló vízművel rendelkezik.

- Központi major
A Központi major a belterülettől délre kb. 200 méterre, a Szolnok- Tiszasüly 3224. jelű országos mellékút mellett található. A telepen istállók, karantén istálló, átadó-átvevő istálló, iroda, szociális épület, silótér, trágyatároló található.
A telep működő szarvasmarha telep, az állatállomány kb. 700 tejelő növendék szarvasmarha.
A 3224. sz. út túloldalán lévő géptelepen található mélyfúrású kút és ahhoz kapcsolódó hidroglóbusz biztosítja a vízellátást. A hidroglóbusztól új tűzivíz vezeték épült ki, melyen 100 méterenként tűzcsapok lettel elhelyezve.
A telep rendelkezik szociális vízigényét – mivel a major belterületen helyezkedik el – a települési ivóvízhálózatról elégítik ki.
A telepen gépműhely is üzemel, a gépkocsimosó vízigényét a kútról elégítik ki.
A kitermelésre engedélyezett vízmennyiség: 10.950 m^3/év.

- Kolopi major
A Kolopi major Tiszasüly külterület délkeleti részén található. A telepen istállók, szénatároló, vízműépület, trágyatároló, tűzivíztározó tó, silótárolók találhatók.
A telep megközelítése a 3224. jelű Szolnok- Tiszasüly országos mellékútról leágazó, a Kolopi gyógyiszap kitermelő helyhez vezető külterületi útról közelíthető meg.
A telepen jelenleg kb. 700 húsmarha található. A telep vízellátása fúrt kútról ellátott, melyhez 3-5m^3-es hidrofor tartály kapcsolódik a vízellátás biztosítása érdekében.
A tűzoltáshoz szükséges vízmennyiség, kiépített tűzivíztározó tóból biztosítható.

- Volt Tiszasülyi Béke – Barátság MgTsz központi major
A telep vízellátását egy 121 m-es kútról biztosítják. A telepet a kúttal együtt a Palotási Mg Rt. üzemelteti. Kacsa és fácántelep van a területen. A kútból engedélyezett vízhasználat 10.950 m^3/év.

- Kolopi tehenészeti telep
Magántulajdonban van. A 3 db istállóban állattartást nem folytatnak, széna és szalma tárolására használják.

- Kolopfürdő
A kút (és a közelében lévő iszapkitermelő hely) a Budapesti Gyógyfürdői és Hévizei Rt. tulajdonában van.
A 120 m-es kútból a búvárszivattyú a kitermelt vizet egy 0,9 m³-es vas- mangántalanító műtárgyba nyomja. A szűrt víz egy 1,2 m³-es hidroforon keresztül jut a fogyasztási helyekre.
A kitermelésre engedélyezett vízmennyiség: 1.080 m³/év.

- Zártkertek
A zártkertek vízellátását egy 85 m-es kútra (K-39) telepített vízmű biztosítja, melyet eredetileg a volt Tiszasülyi Béke–Barátság Mg. Tsz. üzemeltetett. A kútból a búvárszivattyú közvetlenül a fogyasztóhelyekre termeli a vizet. A hálózati nyomást az AK 50-18 típusú, átfolyásos üzemmódú víztorony biztosítja.
A vízmű tulajdonosa és üzemeltetője jelenleg az L.B. Reál Kft.

- VÍZIG IV/6. sz. gátőrtelep
A gátőrtelep vízellátását egy 120 m-es fúrt kútból biztosították. A telepet a kúttal együtt megvásárolta a „Szőke–Tisza" Vadásztársaság. A kút jelenleg nem üzemel, mivel a vadászház vízellátását közüzemi vízhálózatról biztosítják.

A fent felsorolt kutak mindegyike helyi, saját szükségletek kielégítésére szolgál. A kivitelezés során a kutak körül a 10 m sugarú körnek megfelelő védőterületet alakítottak ki. Ennek, illetve a vízbázisok védelméről szóló 123/1997.(VII.18.) Korm. rendeletben foglaltaknak a betartását a hatóságoknak rendszeresen ellenőrizni kell.

A külterületi majorok, telepek vízellátó rendszerei a jelenlegi igényeknek megfelelnek. Távlati fejlesztésüket, bővítésüket, illetve új rendszerek létesítését a KÖTI-KTVF, illetve a KÖTI-VH engedélyezi, melyhez – igény szerint, a felszín alatti vízbázisok ismeretében,- a KÖVIZIG szakértői javaslatot ad. Tervezéskor minden esetben - állattartó telep kialakításakor kiemelten - be kell tartani "a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről" szóló 123/1997. (VII.18.) Korm. rendelet előírásait.
A belterülettől távol eső telepek, majorok, tanyák vízellátása távlatban is csak egyedileg oldható meg, a nagy távolságok miatt a községi hálózatra gazdaságosan nem kapcsolhatók.

Tiszasüly község a 203/2001.(X.26.) Korm. rendelet és a hozzákapcsolódó 9/2002.(III.22.) KöM-KöViM együttes rendelet szerint a III. területi vízminőségi kategóriába, míg a felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szóló 33/2000.(III.17.) Korm. rendelet szerint a kevésbé érzékeny felszín alatti vízminőségi kategóriába (C) került besorolásra.

Vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről a 49/2001 (IV.3) Korm. rendelet előírásait kell figyelembe venni.

Fejlesztési javaslat:

A víz alapvető és pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természetközeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban ezek az ivóvíz legfőbb forrásai is.
Az ivóvízbázisok védelme, a vízminőség javítása, a fenntartható vízkészlet-gazdálkodás megteremtése a települések kiemelten fontos feladatai.
A 7/2005. (III.1.) KvVM rendelet alapján Tiszasüly község a felszín alatti vizek szempontjából érzékeny vízminőség védelmi területként került besorolásra.

A város ivóvízellátó hálózata megfelelő kiépítettségű, jelentősebb hálózatbővítésre hosszútávon sem kell számítani.
A legfontosabb feladat az elöregedett azbesztcement csövek korszerű csőanyagra (pl: KMPVC) történő cseréje, valamint a település belterületének a szélein elhelyezkedő utcákban lévő ágvezetékek összekötése, és ezáltal körvezetékek kialakítása.

A fejlesztéssel érintett területek viszonylag egyszerűen elláthatók, általában közvetlenül a meglévő vezetékekre csatlakoztathatók.
Hálózatbővítés esetén figyelembe kell venni - a vízminőségi problémák, vízpangás, vízromlás elkerülésének érdekében, - hogy lehetőleg mindig körvezetékeket alakítsunk ki. Emellett az egyes vezetékek szakaszolhatóságát és tisztíthatóságát, mosathatóságát meg kell oldani.
Új vezetékek, vezetékszakaszok létesítésekor be kell tartani a 35/1996 (XII. 29) sz. BM. OTSZ tűzrendészeti előírásokat.
A tervezett vízvezeték-hálózatot úgy kell méretezni, hogy az a településen a kommunális átlagos vízmennyiség mellett, a meghatározott (mértékadó tűzszakasz területére vonatkozó) oltóvíz-mennyiséget egyidejűleg biztosítani tudja. Egyirányú táplálás esetén a vezetékek keresztmetszete legalább NA 100, körvezetékek esetén pedig legalább NA 80 legyen.
Az oltóvízszerzési helyeket (tűzcsapok) úgy kell kialakítani, hogy azok tűzoltó gépjárművel mindenkor megközelíthetőek legyenek, az oltóvíz kivétele akadálytalanul megtörténhessen. A településen az oltóvizet vezetékes vízellátás létesítése esetén, föld feletti tűzcsapokkal kell biztosítani. Az egyes létesítmények, építmények védelme érdekében annyi tűzcsapot kell létesíteni, hogy az oltáshoz szükséges vízmennyiség egy időben kivehető legyen.
A tűzcsapokat a védendő építménytől a megközelítési útvonalon mérten 100 m-nél távolabb és - a tűzcsapcsoportok kivételével - egymáshoz 5 m-nél közelebb elhelyezni nem szabad. A tűzcsapoknál a tűzoltó gépjárművek részére úgy kell felállási helyet biztosítani, hogy azok mellett legalább egy nyomsávú közlekedési út szabadon maradjon. Az oltóvíz biztosítására - ha az más módon nem oldható meg - önálló víztárolót (medencét, tartályt) kell létesíteni, melynek térfogata 50 m^3-nél nem lehet kevesebb. A víztároló és a védeni kívánt építmény közötti távolság nem haladhatja meg az 500 métert. Az oltóvizet szolgáltató berendezések, valamint tartozékaik és szerelvényeik üzemképességéről, karbantartásáról, továbbá fagy elleni védelméről a fenntartónak, illetve üzemeltetőnek kell gondoskodnia.

Az 1950-60 -as években a térség területén kőolaj és földgázkutató fúrásokat végeztek. Termálvizet több helyen is találtak, de jelentősebb szénhidrogén kincsre nem bukkantak.
A mai modern technika lehetőséget teremt a termálvíz, illetve a meglévő termálvízkutak többcélú kihasználására (pl: épületek, üvegházak fűtése, kiserőművek üzemeltetése, stb.). Ehhez olyan technológiák alkalmazása szükséges, amelyek képesek elviselni a rendelkezésre álló víz magas hidrogénkarbonát tartalmát, ásványi anyag-tartalmát, és a rendkívül alacsony vízkeménységet.

A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet előírásai szerint a vízkivételi létesítményeknél védőidomot, védőterületet és védősávot kell kijelölni, a közigazgatási hatósági eljárás általános szabályai szerint. Ezen felül a termelő- és a tartalékkút folyamatos állagmegóvásáról és a környezetük rendezettségéről, tisztaságáról gondoskodni kell. A belső védőterületen csak olyan tevékenység végezhető, mely a kitermelés előtt, vagy a kitermelés alatt álló víz minőségét, mennyiségét, valamint a vízkitermelés folyamatát nem veszélyezteti. A meglévő létesítmények üzemeltetésénél, valamint az újak létesítésénél ügyelni kell arra, hogy szennyező anyag ne kerülhessen a védőterületre, illetve a kutak vizébe. A védősáv határa a földbe fektetett vízvezetékek esetében a terepszintig, alattuk 1,0 m mélységig terjed, a vezetékek mellett ugyanakkor mindkét oldalon 2-2 m-es szélességgel veendő figyelembe.

A külterületi tanyák és egyes állattartó telepek vízellátását egyedileg, többnyire 10-30 m körüli talpmélységű fúrt kutakból oldják meg a tulajdonosok, de találhatók még néhol ásott kutak is. Ezen vízkivételi művek esetében is elő kell írni a védőterületekre vonatkozó korlátozásokat és tiltásokat, melyeket a 123/1997.(VII. 18.) Korm. rendelet szabályoz. A kutak védőterületén belül tilos olyan tevékenységet végezni, melynek következtében csökken a vízkészlet természetes védettsége, vagy növekszik a környezet sérülékenysége, illetve 6 hónapon belül le nem bomló, károsító anyag kerül a vízkészletbe. A sérülékeny területeken nem lehetnek olyan szennyezőforrások (pl. szigeteletlen trágyatárolók, hulladéktelepek, korszerűtlen üzemanyagtárolók), melyek a csapadék közvetítésével a talajvizet veszélyeztetik. A vízbázis védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a települési és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A mezőgazdasági tevékenységek végzésével kapcsolatban be kell tartani a 49/2001.(IV. 3.) Korm. rendelet előírásait.

A 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 24. § (1) bekezdés "C" pontja értelmében az 500 m³/év vízigényt meg nem haladó, kizárólag házi vízigényt kielégítő, talajvizet kitermelő kút létesítését a település jegyzője engedélyezheti. Minden egyéb esetben a Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az engedélyező hatóság.
A kismélységű kutak különböző létesítményektől, potenciális szennyező forrásoktól való minimális védőtávolságát mindenhol be kell tartani! Környezetvédelmi szempontból különösen nagy figyelmet kell fordítani a kutak helyes kialakítására, a szennyező anyagok bejutásának megakadályozására.

SZENNYVÍZELVEZETÉS ÉS -TISZTÍTÁS

Tiszasüly község elválasztott rendszerű csatornahálózattal rendelkezik.
A Kőtelek – Tiszasüly – Nagykörü – Hunyadfalva szennyvízhálózat, regionális nyomóvezeték és szennyvíztisztító telep 1996-97-ben készült el, melynek üzemeltetője a a TRV Zrt. (Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.).

A település elhelyezkedése, mikrodomborzati adottságai, talajvízviszonyai miatt vákuumos szennyvízelvezető hálózatot építettek ki, amelyet egy vákuumgépház működtet.

A szennyvízelvezető hálózat négy fő részből áll:
- gravitációs mellékgyűjtő rendszer,
- beemelő vákuum-szelepaknák,
- vákuumos gyűjtő -, és elvezető rendszer,
- szennyvíz nyomóvezeték.

Vákuum gépház a Vásárhelyi Pál utcában

A vákuumgépház a szennyvizek keletkezésének súlypontjában helyezkedik el, a Vásárhelyi Pál utcában. A két főgyűjtő a mellékgyűjtőkön érkező szennyvizeket gyűjti össze és szállítja a vákuumgépházba. A gépházból az Akácfa utcában húzódó nyomóvezetéken jut az összegyűjtött szennyvíz a központi szennyvízátemelőbe, majd a hunyadfalvai szennyvíztisztító telepre.

Tiszasülyön 11.927 m vákuumos gerincvezeték épült meg. A nyomócsövek anyaga KPE, átmérőjük 90, 110, 125 és 160 mm. A gravitációs vezeték hossza 8,731 m. Minden teleknél kialakították a rákötési lehetőséget, azaz a község szennyvízcsatornával 100%-osan ellátott. A csatornahálózaton a kiépített rákötési lehetőség 782 db, de jelenleg csak 595 db lakás csatlakozik rá a rendszerre (2012-es adat). A csatornahálózatra nem kapcsolódó ingatlanok egyedi gyűjtőtartályokba, illetve gödrökbe gyűjtik a szennyvizet. Az így összegyűjtött kommunális szennyvizet szippantott szennyvíz szállító járművekkel szállíttatják el, bizonyos időközönként. A szippantott szennyvíz a hunyadvalvai regionális szennyvíztisztító telepen kerül kezelésre.
A közcsatorna hálózaton elvezetett szennyvíz mennyisége 41,8 ezer m^3 (2012-es adat.).

A Palotási Mg. Rt. belterületen lévő központi majorjában üzemelő gépjárműmosó szennyvizét olajfogó műtárggyal tisztítják, a szennyvízcsatornába csak az előkezelt szennyvizet vezetik bele.

A hunyadfalvai regionális szennyvíztisztító telep légifotója

Mára a hunyadfalvai szennyvíztisztító telep állapota erősen leromlott és a tisztítás hatásfoka sem felel meg a korszerű követelményeknek. Emellett már a települési szennyvízelvezető rendszerek is rekonstrukcióra szorulnak. A települési önkormányzatok az igen költséges felújítási és fejlesztési beruházást önerőből nem tudnák megvalósítani.
Ezért 2010-ben Csataszög, Hunyadfalva, Kőtelek, Nagykörű és Tiszasüly települések képviselő testületei létrehozták a **Hunyadfalvai Regionális Szennyvíztisztító Önkormányzati Társulást.**
2011-ben a Társulás pályázatot nyújtott be a helyi rendszerek és a szennyvíztelep teljes körű felújítására.

A sikeres pályázatnak köszönhetően, a 2013-as év végén az öt Közép-Tisza-menti településen 520 millió forintos műszaki fejlesztés kezdődött a szennyvíztisztítás minőségének javítására az Új Széchenyi Terv keretében.
A projekt 441 millió forintos Európai Uniós támogatással valósul meg, amely a beruházás összköltségének a 85%-át fedezi.
A munkák során korszerűsítik az 1997-ben Hunyadfalván épült kistérségi feladatot ellátó szennyvíztisztító telepet, amelynek ezáltal olcsóbb lesz az üzemeltetése, és javul energiafelhasználásának hatékonysága. A beruházás részeként új csatornaszakaszokat építenek ki Nagykörűn és Kőtelken, és kijavítják a hálózati hibákat Kőtelek mellett Tiszasülyön is.
A tervek szerint 2015-ben záruló projekttel hozzájárulunk a települési szennyvíztisztításról szóló EGK irányelv, továbbá az Európai Uniós Csatlakozási Szerződésben vállalt kötelezettségek teljesítéséhez. A beruházás ezen felül javítja az agglomerációban élő több

mint 5 ezer ember életminőségét, elősegíti a felszíni és felszín alatti vizek állapotának védelmét, azok hasznosíthatóságának fenntartását.

Külterületi szennyvíztisztítás és –elhelyezés

Tiszasüly külterületén szociális jellegű szennyvíz a majorokban, a lakóterületeken (pl.: Pusztasüly), a tanyákon, illetve a zártkertekben keletkezik. Ezeken a helyeken a szociális szennyvizek elhelyezhetők szikkasztással, amennyiben ennek feltételei adottak. Ahol a szikkasztással kapcsolatos előírások nem teljesülnek, ott a zárt, szigetelt tározóban történő gyűjtésről és a szennyvíztisztító telepen történő elhelyezésről kell gondoskodni.

A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a *219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről* előírásait.

A felszíni és felszínalatti vízbázisok védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a szociális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A szennyvízcsatornára nem csatlakozott lakosok házi gyűjtőaknáit rendszeresen ellenőrizni kell. Ezen aknák általában nem megfelelő szigetelésűek, így azok tulajdonosait fel kell szólítani a környezetvédelmi jogszabályok betartására. Ezen ingatlanok esetében a lakosoknak gondoskodniuk kell a keletkező szennyvizek rendszeres elszállíttatásáról.
Amely ingatlantulajdonosok a kiépült közcsatornákra nem hajlandóak rácsatlakozni, a **2003. évi LXXXIX. törvény** előírásai szerint környezetterhelési, illetve talajterhelési díj megfizetésére kötelezhetők.

Fejlesztési javaslat:

A település szennyeződés érzékenységi besorolását a 219/2004. (VII. 21.) Kormányrendelet alapján a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet hirdette ki, ez alapján **a település szennyeződés érzékenységi besorolása: érzékeny.**

A fejlesztésre kijelölt területek többnyire közvetlenül, helyenként pedig kisebb hálózatbővítéssel a megépült, valamint a tervezett rendszerre csatlakoztathatók.
A **belterülettől** távolabbi részekre tervezett fejlesztések esetén egyedi szennyvíztisztító kisberendezések, valamint zárt-szigetelt szennyvíztárolók elhelyezése javasolt.

A szennyvizek elhelyezésekor figyelembe kell venni a *219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet a felszín alatti vizek védelméről* előírásait.

A felszíni és felszínalatti vízbázisok védelme szempontjából különösen nagy gondot kell fordítani a szociális és az állattartásból származó szennyvizek elvezetésére, biztonságos elhelyezésére. A szennyvízcsatornára nem csatlakozott lakosok házi gyűjtőaknáit rendszeresen ellenőrizni kell. Ezen aknák általában nem megfelelő szigetelésűek, így azok tulajdonosait fel kell szólítani a környezetvédelmi jogszabályok betartására. Ezen ingatlanok esetében a lakosoknak gondoskodniuk kell a keletkező szennyvizek rendszeres elszállíttatásáról.

Amely ingatlantulajdonosok a kiépült közcsatornákra nem hajlandóak rácsatlakozni, a **2003. évi LXXXIX. törvény** előírásai szerint környezetterhelési, illetve talajterhelési díj megfizetésére kötelezhetők.

A szennyvizekkel a környezetet szennyezni nem szabad, ezért a talaj és a talajvíz védelme érdekében a szennyvizek szikkasztása a település teljes közigazgatási területén tilos, az még átmenetileg, rövid időre sem megengedhető.
A nyílt árkokba, csatornákba, patakokba, egyéb időszakos, vagy állandó vízfolyásokba való szennyvízrákötéseket, valamint a felhagyott kutakba történő szennyvíz bevezetéseket meg kell szüntetni.

Vállalkozási, gazdasági, ipari területekről (lakótelkeken engedélyezett vállalkozások esetén is) a kibocsátott szennyvíz szennyezettségének a közcsatornára való rákötési előírásoknak meg kell felelnie, az ettől eltérő szennyezettségű vizet telken belül létesítendő egyedi szennyvízkezeléssel - a megengedett szennyezettség mértékéig - elő kell tisztítani. Állattartással összefüggően keletkező szennyvíz kezelése-elhelyezése egyedi megoldást igényel, amelyhez a szakhatóságok (ÁNTSZ, Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség) engedélyének a beszerzése is szükséges.
Közvetlenül az élővízfolyásba, az ipari-vállalkozási-gazdasági területekről származó ipari eredetű szennyvíz kizárólag a hatóságok által előírt megfelelő kezelés után, a hatóságok által kiadott vízjogi létesítési engedéllyel, - az abban előírtak szigorú betartásával - vezethető be.

Közműlétesítmények és közműhálózatok, valamint elektronikus hírközlési hálózatok és létesítmények elhelyezésénél az OTÉK előírásait, a megfelelő ágazati szabványokat és előírásokat, valamint jelen helyi építési szabályzatban előírtakat kell figyelembe venni. Az ágazati előírások szerinti védőtávolságokat biztosítani kell. A védőtávolságon belül mindennemű tevékenység csak az illetékes üzemeltető, és az érintett szakhatóság hozzájárulása esetén végezhető.
A meglévő és a tervezett közcélú vízellátás, vízelvezetés (szenny- és csapadékvíz), energiaellátás (villamos energia ellátás, földgázellátás), valamint az elektronikus hírközlés hálózatai és létesítményei, továbbá azok ágazati előírások szerinti biztonsági-, védőövezeteinek számára közterületen kell helyet biztosítani. Ettől eltérő esetben a hálózatok és létesítmények, valamint azok biztonsági-, védőövezeteinek helyigényét szolgalmi jogi bejegyzéssel kell fenntartani.

Új út, utca létesítésekor a tervezett közművek egyidejű megépítéséről, a csapadékvizek elvezetéséről, beépítésre szánt területen a közvilágítás megépítéséről, út rekonstrukciónál a meglévő közművek szükséges egyidejű felújításáról és a még hiányzó közmű kiépítéséről is gondoskodni kell.
A közművezetékek átépítésekor és új vezetékek fektetésekor a racionális területgazdálkodás érdekében, az útburkolat alatt a közművek elrendezésénél mindig a távlati összes közmű elhelyezésére kell helyet biztosítani. Továbbá, a beépítésre szánt területeken a közművezetékek helyét úgy kell kijelölni, hogy azok 12 m szabályozási szélességet el nem érő utcákban legalább egyoldali, 12 m szabályozási szélességet meghaladó szélességű utcákban kétoldali fasor telepítését ne akadályozzák meg.

Az Országos Településrendezési és Építési Követelmények-ben (OTÉK) meghatározásra került a *szennyvíztisztító, szennyvíziszap-kezelő, -tároló és -elhelyező építmények legkisebb távolsága (védőterülete) lakó-, vegyes-, gazdasági- (a jelentős mértékű zavaró hatású ipari kivételével), üdülő- és különleges (a hulladéklerakók területének kivételével) területektől.*

Ez alapján a hunyadfalvai szennyvíztisztító telep védőtávolsága minimum 500 m-ben állapítható meg az OTÉK (Függelék "A"), előírásai szerint.
A szennyvíztisztító telep védőtávolságán belül lakó-, üdülő, kereskedelmi-szolgáltatási célú, ipari gazdasági, településközponti vegyes és különleges övezethez tartozó építmény nem helyezhető el, élelmiszer és gyógyszer alapanyag nem termelhető és nem állítható elő, élelmiszer és gyógyszer nem gyártható, nem csomagolható, nem raktározható és nem forgalmazható.
A szennyvízgyűjtő hálózatra telepített szagmentesen és zajmentesen kialakított szennyvízátemelő műtárgy 20 m-es, a szagtalanító berendezés nélküli műtárgy 150 m-es védőtávolság biztosítását igényli.
Ezek figyelembe vételével, az OTÉK előírásai szerint (Függelék az Országos Településrendezési és Építési Követelményekhez - Függelék "A"), a jelenlegi szennyvízátemelők tekintetében minimum 150 m-es védőtávolságot kell alkalmazni az átemelők környezetében.

CSAPADÉK- ÉS BELVÍZ ELVEZETÉS

Belterületi vízrendezés, belvízvédelem

Tiszasüly belterülete vízrendezési szempontból a 28. sz. Dobai belvízöblözetben helyezkedik el.
A belterületi csapadékvizek befogadója a település D-i határán húzódó 74. számú, társulati kezelésben lévő belvízcsatorna. A csatornát az elmúlt években újították fel, így alkalmas az egész település csapadékvizeinek elvezetésére. A 74. sz. belvízcsatorna befogadója a Doba-főcsatorna, annak pedig a Tisza folyó.

A település sokáig nem rendelkezett kiépített egységes csapadékvízgyűjtő és –elvezető hálózattal. A korábbi évek (főként 1999-2000 -es évek) csapadékos időszakaiban keletkezett belvizek, valamint ezzel egyidejűleg a Tisza tartósan magas vízállása miatt jelentkező szivárgóvizek jelentős károkat okoztak a lakóházakban azokon a helyeken, ahol nem építették ki a csapadékvíz-elvezető csatornákat, legfeljebb csak szikkasztóárkokat.
Belvíz-veszélyeztetettségi szempontból a települést az „erősen veszélyeztetett” kategóriába lehet besorolni.

A település csapadékvíz–elvezetésére 1982-ben kiviteli tervet készített a KEVITERV AKVA Kft, amely alapján 1983-84-ben, a község K-i és D-i részén, a tervezett csatornahálózat részleges kivitelezése megtörtént. A vízjogi engedély 1986-ban lejárt, a csatornahálózat kiépítése - az akkori aszályos időszakban - nem volt sürgető, ezért nem is fejeződött be hosszabb ideig.

Az elmúlt évek belvízveszélyes időszaka bebizonyította, hogy szükség van a község egész területén a felszíni vízelvezető rendszer teljes kiépítésére.

2014. évben a Vásárhelyi Terv továbbfejlesztéséhez kapcsolódó infrastruktúra beruházás keretében a bel- és csapadékvíz rendezési projekt megvalósult Tiszasülyön is. A hat települést érintő beruházás költsége mintegy 2,5 milliárd forint volt.
A létesítmények megépültek mind a hat településen, a projekt átadása 2014. 12. 01-én megtörtént.

Az ÉAOP-5.1.2/D3-09-2f-2010-0001 projektazonosító számú 100 %-os támogatásban részesített projekt hatásterülete Abádszalók, Jászkisér, Kunhegyes, Tiszabura, Tiszasüly, Vezseny településekre terjed ki.
A bel- és csapadékvíz elvezető rendszerek kivitelezési terveit a szolnoki KEVITERV AKVA Kft. készítette.
A beruházás célja az árapasztó tározók által érintett 6 településen (Abádszalók, Jászkisér, Kunhegyes, Tiszabura, Tiszasüly, Vezseny) a belterületi belvízbiztonság megteremtése, valamint a kapcsolódó infrastrukturális munkák megépítése, a lakott területen élők védelme, az életminőség javítása. A településeken így jelentősen csökken a belvíz által veszélyeztetett területek nagysága.
A fejlesztésnek köszönhetően, főleg a Tisza melletti településeknél, a szivárgó illetve fakadóvizet is befogadja a rendszer, illetve a felszíni csapadékvíz elvezetését is megoldja. A vízhiányos időszakban a tervezett létesítmények megfelelő üzemeltetése lehetőséget biztosít a belterületi víz visszatartására és esetleges hasznosítására. Valamennyi érintett településen lehetőség van a lakossági csapadékvíz egyedi gyűjtésére, az önkormányzatoknak pedig lehetőségük lesz a vízvisszatartási és tározási üzemállapotok megvalósítására.

Külterületi vízrendezés, belvízvédelem

Tiszasüly külterülete két, a 27. sz. Milléri és a 28. sz. Dobai belvízrendszer területén helyezkedik el.
A Dobai belvízrendszernek nincs külön öblözete, a Milléri viszont 3 öblözetből áll, melynek 27/a Tiszasülyi öblözetében terül el Tiszasüly külterületének egy része.
Tiszasüly külterületén előforduló belvizek döntő többsége a télvégi, kora tavaszi időszakban keletkezik és 80-90 %-ban egybeesik a Tiszán levonuló árhullámokkal. Leggyakrabban a vízzel telített, fagyott talajra hulló eső, vagy jelentős felmelegedés hatására bekövetkező hirtelen olvadás okoz számottevő elöntéseket.
A 70-es évek közepétől nagy arányú üzemi vízrendezések kezdődtek el, melyek a 80-as évektől komplex meliorációk részeként épültek tovább. Ezeknek a fejlesztéseknek jelentős szerepe volt abban, hogy a belvízi jelenségek nagyságrendekkel csökkentek.

Tiszasüly külterületén az alábbi csatornák találhatók:
Kizárólag állami tulajdonú, KÖTIVIZIG kezelésű belvíz- és kettősműködésű csatornák a település közigazgatási határán belül:

- Tiszasülyi 28. sz. csatorna (kettősm.)
- Doba csatorna (kettősm.)
- 72. sz. összekötő csatorna
- 33. sz. csatorna (kettősm.)
- Doba-28. összekötő csatorna
- 12-28 összekötő csatorna (kettősm.)
- Tiszasülyi 28-Sajfok összekötő csatorna

Kizárólag állami tulajdonú, KÖTIVIZIG kezelésű öntözőcsatornák:

- Jászsági-főcsatorna
- Besenyszögi-főcsatorna
- J-II-2 fürtfőcs.
- J-III-2 fürtfőcs.
- J-III-2-1 fürtcs.
- J-III-2-1-1 fürtcsa.

- J-III-3 fürtfőcs.

Nem kizárólagos állami tulajdonú, KÖTIVIZIG kezelésű belvízcsatornák:

- 205. sz. csatorna
- 191. sz. csatorna
- 171. sz. csatorna
- 190. sz. csatorna
- 81-1. sz. csatorna
- 191. sz. csatorna
- 192. sz. csatorna
- 72. sz. csatorna
- 191-1. sz. csatorna
- 16. csatorna
- 76. csatorna
- 199. sz. csatorna
- 76. sz. csatorna
- 197. sz. csatorna
- 74. sz. csatorna
- 194. sz. csatorna
- 193. sz. csatorna
- 29. sz. csatorna

- Jászkisér és Vidéke VGT
    - kezelésében és üzemeltetésében lévők:
      29. sz., 33'., 61. sz., 75. sz., 80. sz., 81. sz., 97. sz., 171. sz., 192. sz., 193. sz., 194. sz., 199. sz., 205. sz.
    - üzemeltetésében, FVM kezelésében lévők:
      190. sz., 191. sz.

Bármely, a Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság kezelésében lévő csatornát érintő beavatkozás esetén az Igazgatóság vagyonkezelői hozzájárulását meg kell kérni.
A területek beépítési előírásainak összhangban kell lenni a bel- és külterületi vízrendezési művek kiépítésével és üzemeltetési engedélyével.
A mértékadónak tekintett 2006, 2010. évben Tiszasüly közigazgatási területén belvízi elöntések voltak, ezt a tervezésnél figyelembe kell venni.
A 83/2014. (III.14.) Kormányrendelet 19. §. (3) pontjában foglaltak alapján az árvízvédelmi töltés mentett oldali töltéslábától mért 110 m-es sávot javasoljuk fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett területnek nyilvánítani. Egyben felhívjuk a figyelmet az árvízvédelmi töltés mentett oldalán épített szivárgó drén elrendelt árvízvédelmi fokozat idején az üzemelés fontosságára, mely önkormányzati feladat. A szivárgó drén üzemeltetését a település veszély-elhárítási tervének tartalmazni kell.
A 110 m-es sáv egy becsült érték. A KÖTIVIZIG garantálni nem tudja, hogy árvízvédelmi védekezés alatt, ezen a sávon kívül eső területeken nem jelenhetnek meg fakadóvizek.

A Tiszasülyi öblözet főgyűjtője a Tiszasülyi (28. sz.) belvízfőcsatorna, a Dobai rendszeré pedig a Doba belvízfőcsatorna. Mindkét főcsatorna többcélú igénybevételekkel terhelt. A belvízlevezetés mellett másodlagos funkciójuk az öntözővíz szállítás.

Két szivattyútelep is található Tiszasüly külterületén: a Sajfoki és a Tiszasülyi. Amennyiben a Tisza vízállása – levonuló árhullám – a gravitációs bevezetést nem teszi lehetővé, belvízvédekezés esetén a szivattyútelepeket beüzemelik: a Sajfokit I., a Tiszasülyit II. védekezési fokozat esetén.

A sajfoki belvízátemelő szivattyútelep (Kétkémény):

A Tiszasülyről a Tiszagáton Kiskörére vezető kerékpárút mentén fekszik az ország első belvízátemelő szivattyútelepe, amely ipari műemlék.1877-ben alakult meg az a Sajfoki Belvízszabályozási Társulat, amely a Hanyi-csatorna zsilipénél építette fel ezt a belvízátemelő gépházat.

A sajfoki belvízátemelő szivattyútelep

A gépház melletti zsiliprendzseren lévő tábla tanulsága szerint a zsilipet a Jászkiséri Tiszaszabályozási Egylet építette 1893-ban, amit 1966-ban a Közép-Tiszavidéki Szakaszmérnökség felújított. Ebben az évben működött utoljára ez a gépház, azóta országos hírű ipari műemlék.

<u>Vízhasznosítás</u>

A Tiszasülyi öblözet területének 50-60 %-a öntözhető közvetlenül a mezőgazdasági vízszolgáltató öntözőcsatornákból, vagy közvetve a kettősműködésű belvízcsatornákból.

A Tiszasüly község közigazgatási területén lévő mezőgazdasági vízszolgáltató művek állami tulajdonban vannak, üzemeltetőjük a Jászkiséri VGT. Az öntözőcsatornák megoszlása a kezelői jog alapján a következő:

- KÖTIKÖVÍZIG: Jászsági főcsatorna: 15+228 – 21+285 tkm közötti szakasz

- FVM: Besenyszögi öntözőcsatorna: teljes hosszában
  J-II-1 öntözőcsatorna: 0+000 – 1+750 tkm közötti szakasz
  J-II-2-1 öntözőcsatorna: 0+000 – 0+600 tkm közötti szakasz
  J-II-2 öntözőcsatorna: 0+000 – 3+450 tkm közötti szakasz
  J-III-1 öntözőcsatorna: teljes hosszában
  J-III-2-1 öntözőcsatorna: 0+000 – 2+100 tkm közötti szakasz
  J-III-2-1-1 öntözőcsatorna: teljes hosszában
  J-III-3 öntözőcsatorna: 0+000 – 6+300 tkm közötti szakasz

Tiszasüly külterületén jelentős a halgazdaság: a néhány hektárostól a több száz hektárosig találhatók halastavak. Legnagyobb kiterjedésű halastavakkal a TISZAHALKER Kft. rendelkezik.

A Sajfoki összekötő út melletti tóban jet-ski pályát alakítottak ki.
Tiszasüly község közigazgatási területén lévő halastavak:

- Tiszahalker Kft. (73,9 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-1 öcs. bp. 2+344 szelvényben

- Tiszahalker Kft. (22 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-1 öcs. jp. 2+075 szelvényben

- Tiszahalker Kft. (89 ha)
  Vízkivétel helye: Besenyszögi öcs. jp. 2+425 szelvényben

- Tiszahalker Kft. (219 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-2 öcs. jp. 0+720 szelvényben

- Tiszahalker Kft. (4,1 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-1 öcs. jp. 2+075 szelvényben

- Madár S. és társai (6,18 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-1 öcs. jp. 0+666 szelvényben

- Tiszavirág Horgász Egyesület (1,8 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-2-1-1 öcs. bp. 4+260 szelvényben

- Aquint-Hungaria Kft. (63 ha)
  Vízkivétel helye: J-III-2 öcs. bp. 5+070 szelvényben

<u>Fejlesztési javaslat:</u>

A fejlesztésre javasolt területeken a belvíz- és csapadékvíz elvezetését ki kell építeni, illetve a meglévő létesítmények rekonstrukciója szükséges.

Az utak, utcák burkolatának felújításával párhuzamosan a vízelvezető rendszerek rekonstrukcióját is meg kell oldani.
A meglévő rendszerek folyamatos karbantartásáról, - a medrek kotrásáról, az átereszek és zárt csatornák tisztításáról, valamint az árokpartok kaszálásáról - gondoskodni kell. A csapadékvizek zavartalan lefolyását mindenkor biztosítani kell.
Az ingatlanok, intézmények, üzemek szennyvizét, egyéb szennyezést vagy mérgező anyagot (szemetet, trágyalevet, iszapot, vegyszermaradékot, stb.) tilos a nyílt felszínű, illetve a zárt csapadékvíz-elvezető csatornákba, felszíni vizekbe, felszín alatti vizekbe, valamint a talajba, és ásott kutakba juttatni.
A csapadékvíz az egyes telkeken belül elszivárogtatható, ha ez a telek és a szomszédos telkek, továbbá az építmények állékonyságát és rendeltetésszerű használatát nem veszélyezteti.
Az egyes ingatlanokról a csapadékvizet a közterületi nyílt csapadékvíz elvezető árokba, zárt szelvényű csapadékvíz csatornába vagy biztonságos közlekedést nem akadályozó, tisztítható ráccsal ellátott folyóka segítségével az utcai járdaszint alatt, illetve a járda szintjével megegyező síkban szabad kivezetni. Amennyiben a vízelvezető árok a közút tartozéka, úgy abba a környezetéből - a telkekről - csapadékvíz bevezetése csak az út kezelőjének hozzájárulásával történhet.

A belterületi védekezési terv, illetve vízkárelhárítási terv évenkénti rendszeres felülvizsgálatát és aktualizálását el kell végezni.
A tározók és a csapadékcsatornák folyamatos karbantartásáról az önkormányzatnak gondoskodni kell. Javasoljuk megvizsgálni a záportározók jóléti hasznosításának lehetőségét is.
A rendszeresen víz alá került területek mentesítése csak jelentős meliorációs munkák elvégzése, a befogadó csatornák vízszállító-képességének felülvizsgálata és szükség szerinti növelése után lehetséges.

Vízgazdálkodási területként nyilvántartott területet (árok, vízfolyás, vízmosás, víztároló, vízállásos terület, vízelöntéses terület, stb.) egyéb célra hasznosítani csak vízjogi létesítési engedély alapján szabad.

A csapadékvíz elvezetését biztosító rendszer szállítóképességét egészen a végbefogadóig ellenőrizni kell minden nagyobb beruházás megvalósítási szándéka esetén. Amennyiben a csapadékvíz veszélyeztetés nélkül a végbefogadóig nem vezethető el, és a szűk keresztmetszetű szakasz kapacitás növelése nem valósítható meg, akkor helyben létesítendő záportározóval kell a víz-visszatartást megoldani.
20, illetve annál több gépkocsit befogadó parkolókat vízzáró burkolattal, vagy alépítménnyel és kiemelt szegéllyel kell kivitelezni azért, hogy a felületén összegyülekező a csapadékvíz ne szikkadjon a talajba, illetve ne folyjon közvetlen a zöldfelületre. Ezekről a nagyobb parkoló felületekről és a szennyezéssel veszélyeztetett gazdasági területek belső útjairól összegyűlő csapadékvíz csak hordalék és olajfogó műtárgyon keresztül vezethető a csatornahálózatba. "Zöld" parkoló létesítése nem megengedett.

A csapadékvíz (akár nyílt árokrendszerrel, akár zárt csapadékcsatornával összegyűjtve) élővízbe történő bevezetése előtt hordalékfogó műtárgy elhelyezése kötelező. Csapadékvíz az elválasztott rendszerű szennyvízcsatorna hálózatba nem vezethető!

A belvízcsatornák mindkét oldalán, a partéltől számított 4-4 m széles fenntartási sávot karbantartási célból szabadon kell hagyni. Jelentősebb vízfolyások, patakok és tavak esetén a karbantartási sáv a partéltől mért 6-6 m széles területsáv.

Árvízvédelem

Tiszasüly a Közép–Tisza vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság területén, a Tisza jobb parti elsőrendű árvízvédelmi töltés mentén, a védtöltés 109+400 – 118+920 tkm szelvényei között húzódik.
A 2.37. számú Laskó–Tisza–Zagyva–Tarnaközi ártéri öblözetben, azon belül a 10.03. számú Doba–Kanyari árvízvédelmi szakaszon helyezkedik el.

A fővédvonal ezen a szakaszon földtöltésből áll, melynek egy részén, a 111+500 – 112+281 tkm közötti szakaszon ún. „mellezett téglafalazat" található.

A védvonalon a 2000. évi árvíz során bekövetkezett töltés-rongálódások (repedések, megcsúszások) után megkezdődött a töltés helyreállítása, erősítése, rekonstrukciója. (Ekkor került a fent említett téglafalazat „mellezésre", azaz feltöltésre.)
Az 1980-as években a 112+838 – 113+448 és a 113+469 – 113+700 tkm szelvények között zárt szelvényű szivárgórendszer épült, dréncső elhelyezéssel. Az összegyülekező vizet a 112+838 tkm és a 113+469 tkm szelvényekben lévő gyűjtőaknákból a vizet szivattyúsan emelik be a Tiszába. Szintén az 1980-as években épült a 114+063 – 114+810 tkm közötti szivárgórendszer, melynek gyűjtőaknája a 114+321 tkm szelvényben található. Az aknából egy 100 mm átmérőjű, a töltéstestbe beépített acél nyomóvezetéken keresztül juttatják a vizet a Tiszába.
A 2000-ben elkezdődött rekonstrukció során a 110+300 – 112+300 és a 114+350 – 115+500 tkm szelvények között, a mentett oldalon, töltéstestszivárgókat építettek, 200 m-enkénti drénkivezetéssel.

A hullámtéren, a 107+128 és 113+740 tkm-ek között található a Tiszasüly – Kőteleki nyárigát. A „védett" terület nagysága 1154 ha, melyen szántó és erdőművelés folyik. A nyárigát, melynek kezelője a Tiszasülyi Béke–Barátság és a Kőtelki Ady Mg.Tsz. volt, állapota jelenleg elhanyagolt.

A tiszasülyi szakaszon a mértékadó vízmérce adatai a következők:

- Kisköre – alsó vízmérce: helye 403,1 fkm
- „0" pont magassága: 81,32 mBf
- LNV /2000.04.17./ 1030 cm
- LKV /2003.09.05./ –318 cm

A KÖTIKÖVÍZIG Fejlesztési tervében Tiszasüly árvízvédelmi töltésének a MÁSZ+1,00 m-es biztonsági magasságúra történő kiépítése szerepel. Az árvízi tapasztalatok alapján a téglafalas szakaszok megerősítését tervezik. A megerősítést a Tisza jobb part 107+500 – 108+300 és 108+600 – 110+000 tkm szelvényekben végzik el.

A Vásárhelyi Terv Továbbfejlesztése Tiszasüly közigazgatási területét északon a Tiszasülyi belvízcsatorna nyomvonaláig érinti, itt helyezkedik el a Hanyi-Tiszasülyi árvízi tározó.

Földminőség - védelem

A termőréteg megmentése érdekében a kiadásra kerülő építési engedélyekben elő kellene írni az építési területekről elszállított humuszos termőréteg termőföldön történő elhelyezését.

Külterületen a mezőgazdasági területek esetében az egyéni gazdaságok fejleszthetőségének szempontjából olyan építési előírások megalkotása a cél, amelyek lehetővé teszik a tanyás gazdaságok létrehozását. Ezzel a termőföldek okszerűbb, környezetkímélőbb és takarékosabb megművelése válhatna lehetővé.

Fejlesztési célok:

- a fejlesztési területek ivóvízzel való ellátásának lehetőségét biztosítani kell;
- a játszótereken és parkok kialakításánál közkifolyó beépítése;
- a belterületi fejlesztési területeken a szennyvíz csatornahálózat fejlesztése, a külterületen tevékenység és technológia függvényében előtisztítás és zárt szigetelt szennyvíztározás, vagy szennyvíztisztító berendezés létesítése.
- az állattartó telepeken az optimális vízhasználatok betartatása;
- a keletkező trágya elhelyezések figyelemmel kisérése az esetleges talaj-és talajvíz szennyezések elkerülésének érdekében.

Levegő-tisztaság védelem

Imissziós méréseket Tiszasülyön nem végeztek, levegőtisztaság-védelmi panaszok nem jelentkeztek. Jelentős légszennyező anyag kibocsátás, illetve olyan telephely, amely ilyet kibocsátana, nincs a községben.

A 2 bejelentésre kötelezett telephelyen 2 db légszennyező pontforrás van, de ezek SO_2, CO, NO_x szilárd és egyéb légszennyező anyag kibocsátása jelentéktelen.

Egyéb külön levegőtisztaság védelmi intézkedések nem szükségesek.

Tiszasüly település a JNK. Szolnok megye északi részén, a Jászság és a Nagykunság közé ékelődve a Tisza jobb partján található. A környezettel és a megyeközponttal lévő kapcsolatot a 3224. számú országos összekötő út biztosítja.

A 3224. sz. ök. út – a község főútja – a belterület északnyugati szélénél éri el a községet Kiséri út névvel. A belterület északi szélén halad a község közepéig, majd közel 90 fokos jobb kanyarral déli irányba haladva hagyja el a falut, mint Fő út.

Ipari tevékenységből nem származik levegőtisztaság-védelmi jogszabály által előírt határértéket meghaladó káros légszennyező anyag kibocsátás.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet 1. számú rendelete alapján a légszennyezettség tekintetében Tiszasüly az alábbi kategóriába tartozik:

Zónacsoport a szennyező anyagok szerint						
	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM_{10}	Benzol	PM10 benz(a)-pirén (BaP)
10. Az ország többi területe,	F	F	F	E	F	
	Talajközeli ózon	PM_{10} Arzén (As)	PM_{10} Kadmium (Cd)	PM_{10} Nikkel (Ni)	PM_{10} Ólom (Pb)	
	O-I	F	F	F	F	D

A levegőterheltségi szint határértékeiről és a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 4/2011. (I.14.) VM rendelet 5. sz. melléklete a zónabesorolásokat az alábbiak szerint értelmezi:

D csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső vizsgálati küszöb és a levegőterheltségi szintre vonatkozó határérték, az 1. sz. melléklet 1.1.4.1. pontjában foglalt táblázat 3-6. sorában szerepelő anyagok esetében a célérték között van.

E csoport: azon terület, ahol a levegőterheltségi szint egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol levegőterheltségi szint az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

O-I csoport: azon terület, ahol a talajközeli ózon koncentrációja meghaladja a cél értéket.

A levegőtisztaság-védelmi szempontból meg kell említeni azokat a mezőgazdasági telepeket ill. vállalkozásokat, amelyek por emissziót (gabona szárítók), ill. bűzhatást (intenzív állattartás) okoztak ill. okoznak.

A település külterületén a következő állattartó telepek helyezkednek el:

- Agrota - 2L Kft.
  2100 Gödöllő, Ady sétány 21
  Fő tevékenysége: állattenyésztés, élőállat szállítás, élőállat nagykereskedelem.
  Foglalkoztatottak száma:
  Több külterületi telephelye van.

- Palotási Mg Zrt.
  5072 Besenyszög Palotás, Tessedik út 2.
  Fő tevékenysége: állattenyésztés, növénytermesztés
  Foglalkoztatottak száma: 10 fő
  Több külterületi telephelye van.

- Tiszamenti Agrár Kft.
  5072 Besenyszög Palotás, Tessedik út 2.
  Fő tevékenysége: növénytermesztés
  Foglalkoztatottak száma: 10 fő

- Vallyon Kft.
  5061 Tiszasüly, Széchenyi út 43.
  Fő tevékenysége: növénytermesztés
  Foglalkoztatottak száma: 5 fő

- Vizi és Társai Kft.
  5061 Tiszasüly, Dózsa Gy. út 61.
  Fő tevékenysége: növénytermesztés
  Foglalkoztatottak száma: 5 fő

- Aquint Hungária Kft.
  2100 Gödöllő, Fácán sor 56.
  Fő tevékenysége: gabona termesztés, halászat
  Foglalkoztatottak száma: 5 fő

- Tiszahalker Kft.
  5061 Tiszasüly, Halászati központ.
  Fő tevékenysége: édesvízi halgazdálkodás
  Foglalkoztatottak száma: 10 fő

- Joker Danubius Kft.
  5071 Besenyszög, Kossuth út 1
  Fő tevékenysége: tejtermék, tojás, zsiradék nagykereskedelem
  Foglalkoztatottak száma: 5 fő

A települési környezetvédelmi rendelet szabályozza a belterületi állattartást építési övezetenként, meghatározva a létszámkorlátokat és a védőtávolságokat.

A levegő védelmével kapcsolatos jogszabályok előírásait be kell tartani ill. tartatni!

Tiszasüly község területén légszennyező telephelyek és pontforrások a KÖTI – KTVF területén
(forrás: Környezetállapot értékelés 2012)

TELEPÜLÉS	Telep-hely	Pont-forrás	SO2	CO	NOx	Szilárd	VOC	CO2	Egyéb
	db	db	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év	t/év
TISZASÜLY	2	5	0.032	1.991	0.367	0,403	n.a.	2552	n.a.

A táblázat adatai nagyrészt a telephelyek jogszabály által előírt méréseiből, kisebb részt hatósági ellenőrző mérésből származnak. A jelentős légszennyezők többnyire mérések alapján közlik éves légszennyezési adataikat.
Az emissziós adatok nem tartalmazzák a lakossági eredetű légszennyezést, valamint a közlekedési kibocsátásokat. Ez utóbbi szennyezők, valamint a pontforrások szennyezésének együttes hatását a környezeti levegő minőségének ellenőrzésével követhetjük nyomon.

A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló módosított ***4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet*** *1. sz. melléklete alapján Tiszasüly jelenlegi levegőminőségi besorolása az alábbi:*

10. Az ország többi területe	*Kén-dioxid*	*Nitrogén-dioxid*	*Szén-monoxid*	*PM10*	*Benzol*	*Talaj-közeli ózon*	*PM10 Arzén (As)*	*PM10 Kadmium (Cd)*	*PM10 Nikkel (Ni)*	*PM10 Ólom (Pb)*	*PM10 benz(a)-pirén (BaP)*
	F	*F*	*F*	*E*	*F*	*O-I*	*F*	*F*	*F*	*F*	*D*

Ennek tükrében továbbra is olyan tevékenységek folytatását javasolt engedélyezni, amik a fenti levegőminőségi helyzetet nem rontják.

Fejlesztési célok:

- az állattartó telepeken a bűzhatás csökkentésére gondot kell fordíttatni az üzemeltetőkkel.

Levegőminőség, háttérszennyezettség

A vizsgált terület az ország kevésbé szennyezett területei, közé tartozik. Lakossági eredetű szennyezés csökkenést eredményezett a gázprogram, a széntüzelésről a gáztüzelésre történő áttérés. Ez elsősorban a kéndioxid terhelést csökkentette. Az elmúlt öt évben ismét nő a kéndioxid terhelés a vegyestüzelés visszaállítása miatt.
Kisebb növekedés mutatkozik azonban a nitrogénoxid kibocsátásban, ami elsősorban a közlekedésből - a megnövekedett gépkocsiállomány miatt - származik.
A településen időszakosan megjelenő pollen illetve parlagfű okozhat az időjárástól függően a lakosság körében kisebb allergiás panaszokat. Az önkormányzat minden év tavasszal helyi parlagfű irtási akciókat szervez közmunka program keretében, egyúttal felhívják a tulajdonosok figyelmét a magánterületek tisztántartására.

A településen a gázközművel ellátott az ingatlanok zöme gázbekötéssel rendelkezik, a közintézmények energiaellátása is gázzal történik, azonban a háztartások fűtésére használnak még szilárd tüzelőanyagot. A lakások fűtéséből származó légszennyezés az utóbbi években emelkedett.

Zajvédelem

A település környezeti állapotát nagyon sok tényező befolyásolja, a környezeti elemek számszerűsíthető adatainak megismerésén túl figyelembe kell venni a környezeti állapotra közvetett módon ható társadalmi – gazdasági folyamatokat, ezen belül a társadalmi környezet, a gazdasági szereplők szerepét is.
Környezetünkben nagyon sok zajforrás működik, ami zavarja mindennapi tevékenységünket, esetleg munkánkat, nyugodt pihenésünket. Ezek egy része csak átmenetileg és néhány embernek okoz kellemetlenséget, másrészük azonban tartósan és jelentős területen terheli a környezetet. A lakóhely, a települések zajterhelése minden esetben integrálja a környezeti zaj forrásainak fő osztályait, melyek a következők: közúti közlekedés, ipari üzemek, szolgáltatási

létesítmények. Az elmúlt évtizedben a zaj a települési lakosságot terhelő környezeti ártalmak közül – a levegőszennyezés után – a második helyre került.

A környezeti zaj és rezgésvédelemre vonatkozó rendeletek felülvizsgálata, más jogszabályokkal párhuzamos deregulációja, az EU-hoz történő csatlakozás kapcsán jelentőségüket vesztő rendelkezések visszavonása és egy új rendelet megalkotása szükségessé vált. A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet 2008. január 1-én lépett hatályba.

Települési zajforrások:

- Közlekedés,
- Ipar,
- Kereskedelem,
- Szórakozás,
- Építkezés,
- Háztartási tevékenység.

A zajhatástól védendők az emberi tartózkodásra szolgáló épületek, közterületek. A rendezési terv készítése során fontos szempont, a területi funkciók, telepítések olyan meghatározása, hogy a megengedett határérték feletti zajterhelés ne keletkezzen.

Zajvédelmével összefüggő jogszabályok betartása kötelező!

Fejlesztési célok:

- **a belterületi fejlesztéseknél ha szükséges különleges zajvédelmi övezet kijelölésére van lehetőség;**
- **a fejlesztéssel érintett területek kismértékűek, és a lakóterületeket figyelembe veszik;**
- **a belterületi fejlesztési tevékenységek egyike sem jár káros zajhatással.**

Új létesítmények engedélyezése

Új létesítmény építése, meglévő bővítése, korszerűsítése során törekedni kell arra, hogy az elérhető legjobb technikát (BAT) használják.
Új gazdasági területek kijelölése során a beruházás megkezdése előtt amennyiben a beruházás megvalósításával tervezett tevékenység a környezeti hatásvizsgálatról és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005 (XII. 25.) Korm. Rendelet hatálya alá tartozik a felügyelőségen vizsgálati eljárást kell lefolytatni. Az eljárások minden esetben előzetes vizsgálati eljárás kezdeményezésével indulnak, amennyiben az előzetes vizsgálati eljárás során a felügyelőség megállapítja, hogy a tervezett tevékenység a környezetre jelentős hatást gyakorolhat, úgy a beruházót környezeti hatásvizsgálat lefolytatására is kötelezi. Ebben az esetben az új létesítmények környezetvédelmi engedélyt szereznek az eljárások végére, míg ha nem feltételezhető jelentős környezeti hatás, akkor az eljárást lezáró határozatában a felügyelőség az építést, kivitelezést engedélyező hatóságnak ad az ő engedélyezési eljárásához figyelembe veendő szempontokat, annak érdekében, hogy az építkezés közben sem sérüljenek a környezeti elemek. A legnagyobb környezethasználók az

engedélyezési eljárások végére amennyiben a létesítést kizáró ok nem merül fel a már említett egységes környezethasználati engedélyt szerzik meg.

FÖLDTANI, HIDROGEOLÓGIAI, TALAJMECHANIKAI JELLEMZŐK

Tiszasüly település a Szolnoki Ártér nevű kistáj területén fekszik.
A kistáj Jász-Nagykun-Szolnok megye területén helyezkedik el. Területe 700 km^2 (a középtáj 9,6 %-a, a nagytáj 1,4 %-a).

Domborzati adatok

A kistáj 85 m és 91 m között tszf-i magasságú tökéletes síkság. A felszín rendkívül kis átlagos relatív reliefű (1 m/km^2), Szolnoktól Ny-ra kissé élénkebb.
A domborzat 70 %-a az ártéri szintű síkság orográfiai domborzat típusába sorolható, Szolnoktól Ny-ra a lösszel fedett hordalékkúp – síkság enyhén hullámos, a központi részen pedig gyakoriak a rossz lefolyású elzárt medencék. A kistáj domborzati képét és morfológiai formáit a futásirányát sokat változtató Tisza és Zagyva határozta meg. A felszínt elhagyott folyómedrek, morotvák rendkívül gazdag hálózata borítja.

Földtani adottságok

A pannón után rendkívül dinamikusan süllyedő felszínt az Északi-középhegységből érkező folyók töltötték fel, főként finom szemű (iszapos, agyagos) üledékkel. A pleisztocén rétegek vastagsága a 400 m-t is eléri. A kistáj felszín közeli üledékeinek döntő többsége már a Tiszához és a Zagyvához kapcsolódó holocén öntésiszap, öntésanyag. Csak a Besenyszög – Tószeg vonaltól Ny-ra van 1-3 m vastag infúziós lösz a felszínen. Hasznosítható anyagokban szegény. A Zagyva, a Tárna és a Tisza sűrűn kanyarogó medreivel a felszín közeli üledékeket jelentősen átmozgatta. Az eolikus képződmények szerepe alárendelt. Potenciális max. szeizmicitása 7° MS.

Éghajlat

A terület a mérsékelten meleg-száraz és a meleg-száraz övek határán terül el, de a D-i részek már igen szárazak.

A napsütéses órák száma É-on 1970-1980, D-en 2020 óra körüli, a nyári napfénytartam 800-820 óra, a téli 185-190 óra.

A hőmérséklet évi középértéke 10,2 – 10,3 ^oC, a vegetációs időszak középhőmérséklete pedig 17,2 ^oC. A napi középhőmérséklet az É-i részen április 11-12-én, D-en április 9-10-én haladja meg a 10 ^oC-ot, É-on 189-191, D-en 191-193 napig tart ez az időszak.
Ősszel, október 18-20 között várhatóan újra 10 ^oC alá süllyed a napi középhőmérséklet.

Az utolsó tavaszi fagyok fellépése D-en április 3.-án és 4.-án, É-on április 7 és 9 között várható.

A fagyoktól mentes időszak október 20 és 22 között ér véget, D-en 201 – 204, É-on 194 – 198 fagymentes nap valószínű. A legmelegebb nyári maximumok átlaga pedig 34,4 ^oC, ÉK-en 34,7 – 34,9 ^oC, a leghidegebb táli maximumok átlaga pedig – 17,0 ^oC.

Az évi csapadékösszeg a kistáj nagy részén 500 – 530 mm között van, de D-en még ennél is alacsonyabb értékek, 480-500 mm várható. Ez a kistáj az ország legszárazabb területei közé tartozik. A vegetációs időszakban kb. 300, de D-en csak 280-290 mm csapadék várható. A 24 órás csapadékmaximum 75 mm, az észlelés helye Nagykörű. A téli időszak hótakarós napjainak száma 33-34, az átlagos maximális hóvastagság 15-16 cm.

A terület ariditási indexe 1,32 – 1,41, de D-en 1,44 körül mozog.
A szélirány gyakoriság elég egyenletes, sorrend szerint az É-i, ÉK-i, Ny-i irányok követik egymást. Az átlagos szélsebesség 2,5 m/s körüli.

A kistáj D-i része igen száraz, az ország egyik legszárazabb vidéke. Csak öntözéssel gazdaságos a vízigényesebb kultúrnövények termesztése.

Vízrajz

A Tisza Tiszasülytől a Körös-ér torkolatáig (Tiszajenő mellett) terjedő 88 km-es szakaszának ártere. A Tiszába folyik jobbról: a Dobai-főcsatorna (18 km, 140 km^2), a Millér (60 km, 506 km^2), a Zagyva (179 km, 5677 km^2), a Gerje-Perje (60 km, 904 km^2) és a Kőrös-ér (56 km, 564 km^2), balról: a Mirhó-Gyolcsi-főcsatorna (13,5 km107 km^2), a Gyenda-Tiszabői-főcsatorna (13 km, 83 km^2), a Ballai-főcsatorna (7 km,115 km^2), Az Alcsi-Holt-Tisza (18 km, 131 km^2) és a Cibakháza-Martfűi-főcsatorna (12 km, 38 km^2). Szélsőségesen száraz, gyér lefolyású, erősen vízhiányos terület.

LF=0,5 $l/s.km^2$ Lt=6 % Vh=170 mm/év.

A Tiszán és a Zagyván kívül nincsenek vízjárási adatok.

A főcsatornák vízszállítása is meghaladja csapadékos években a 10 m^3/s-ot. Az árvizek fő időszakra a kora nyár, míg a kisvizek ősszel és télen gyakoriak. A Tisza vízminősége II., a Zagyváé III. osztályú. A csatornáké a gyakori vízhiány miatt jó esetben is csak II. osztályú. Az időszakos belvizek levezetését mintegy 700 km-es csatornahálózat biztosítja. Az üzemelő szivattyútelepek száma 11, kapacitásuk meghaladja a 30 m^3/s-ot. A Tisza széles hullámterét védgátak kísérik, de gyakran a hullámtéri szántókat még nyári gátak is védik az alacsonyabb árvizektől.

Az állóvizek között a mesterséges tározók és halastavak vezetnek. A 10 tározó felszíne 753 ha, legnagyobb a Tiszasülyi-tározó (219 ha). A 9 tiszai meandertó 254 ha területű. Köztük az Alcsi-Holt-Tisza a legnagyobb (118 ha). 2 kis természetes tó is van (11 ha).

A talajvíz mélysége Szolnoktól É-ra a Dobai-főcsatorna mellett még 2 m sincs. Tágabb körzetében 2-4 m. Szolnoktól D-re és a bal parton 4-6 m az átlagos mélység. Mennyisége nem számottevő. Kémiai jellege Szolnoktól É-ra nátrium-hidrogénkarbonátos, D-re a kalcium-hidrogénkarbonátos a nagyobb területű. Keménysége Szolnoktól É-ra 25-35 nk^o, D-re viszont a nagy területen a 45 nk^o-ot is meghaladja. Ugyanígy az É-i tájrészen a szulfáttartalom 300-600 mg/l között van, D-en pedig a 600 mg/l-t is túllépi.

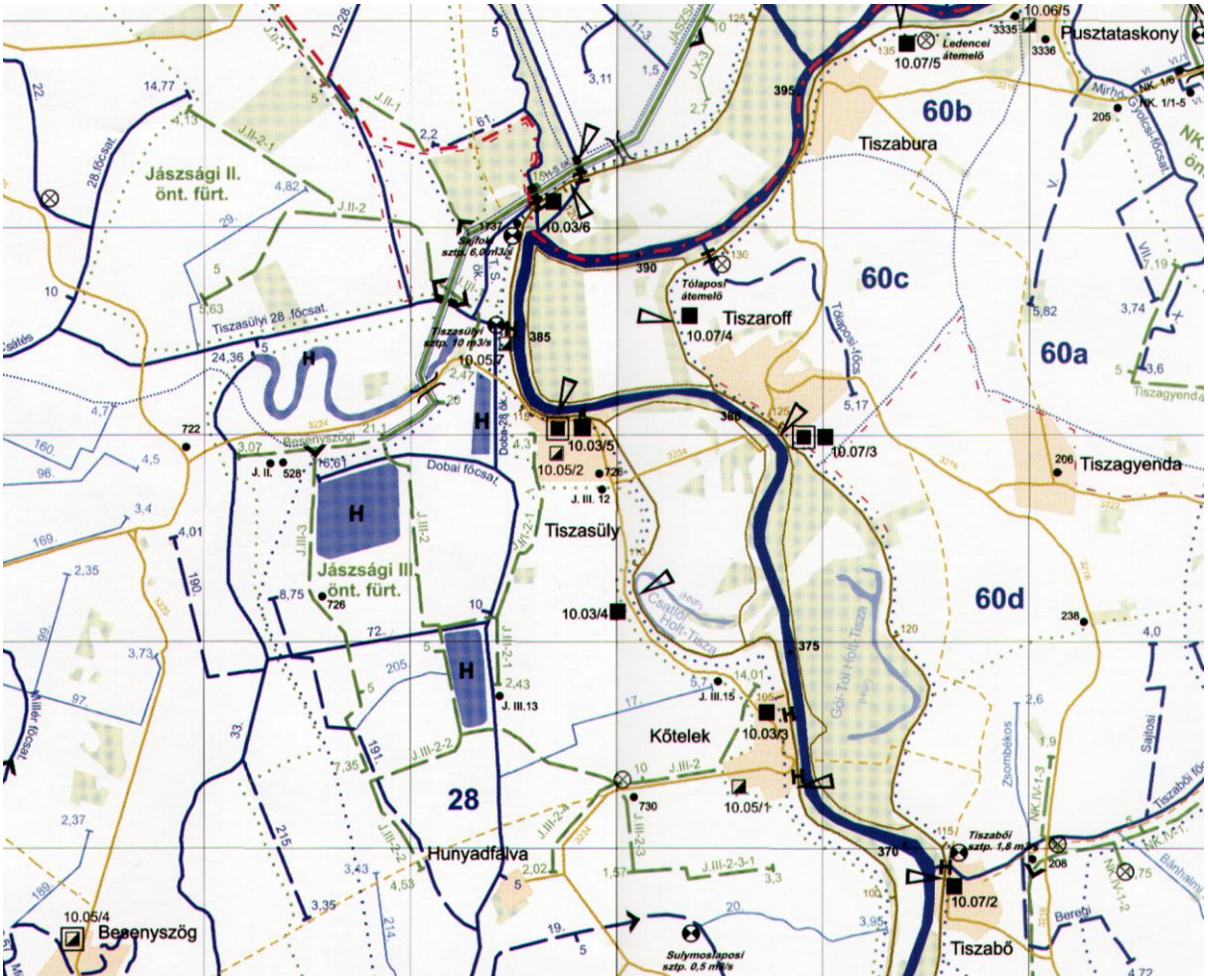

Tiszasüly térségének vízrajza

A rétegvizek mennyisége tekintetében is választóvonal Szolnok térsége. É-on 1 l/s.km^2 alatt, De-en e felett van a mennyisége. Ebből következik, hogy a sekélyebb és kisebb vízhozamú kutak is az É-i tájrészen találhatók, míg D-en a mélységek is meghaladják a 200 m-t és a vízhozamok is megközelítik a 200 l/p-et átlagban. É-on nagy a vastartalom is. A kistáj nagy geotermikus gradiens értéke miatt sok a termálvizű kút. Így Besenyszögön 60 ^{o}C, Kőteleken 62 ^{o}C, Szolnokon több 60 ^{o}C feletti (a fürdőé egyben gyógyvíz is) hévízű kút található, amelyek különböző célú hasznosítást szolgálnak.

Valamennyi településnek közüzemi vízellátása van.
A felszíni vizek kihasználtságát 1986-ban 80 %-ra, a felszín alattiakét 60 %-ra becsülték. A kutak terhelése is elérte a 60 %-ot.

Növényzet

A kistáj a Tiszántúli flórajárásba (Crisicum) tartozik. Potenciális erdőtársulásai a bokorfüzesek (Salicetum criandrae), a fűzligetek (Salicetum albae-fragilis hungaricum), a kőris-mézgáséger láperdők (Fraxino pannonicae-Ulmetum hungaricum) és a tölgy-kőris-szil ligeterdők (Querco-Ulmetum). Az iszapvegetáció jellemző lágyszárú fajai az édesgyökér (Glyczhyrrhiza echinata), az iszaprojt (Limosella aquatica), a henye vasfű (Verbena supina), a varrangyszittyó (Juncis bufonius), a barna palka (Cyperus fuscus) stb.

Az erdőgazdasági területeken zömében lágylombos, fiatal- és középkorú erdők díszlenek. Az erdők átlagos folyónövedéke 3,0 m^3/ha körül változik.

Az elterjedtebben termesztett mezőgazdasági főnövények a búza (20-32 q/ha), az őszi árpa (20-35 q/ha) és a cukorrépa (200-500 q/ha).

Talajok

Az uralkodó talajtípus az ártéri jellegnek megfelelően a kistáj É-i felében löszön, a D-i felében allúviumon képződött, nehéz mechanikai összetételű (agyag, agyagos vályog) réti és öntés réti talaj. Területi részarányuk 22, ill. 41 %. Szénsavas meszet általában nem tartalmaznak, termékenységük a felhalmozódott humuszanyagok mennyiségétől függően alakul. A réti talajoké IV. és VI. között változik, az öntés réti talajoké egységesen VI. besorolású.

Jelentős a szikes talajok részaránya is (29 %). A teljesen terméketlen szoloncsák-szolonyecek kiterjedése csupán 1 %, az igen gyenge termékenységű (IX.) sztyepesedő réti szolonyeceké 21 %, a kedvezőbb termékenységi besorolású (VII.) szolonyeces réti talajoké pedig 7 %. E két utóbbi talajon mezőgazdálkodás is folyik, de ennek eredményessége általában talajjavításhoz, vízrendezéshez kötött.

A magasabb térszínek löszös üledékein 7 %-os kiterjedésben réti csernozjomok, jelentéktelen területre korlátozottan pedig alföldi észlepedékes csernozjomok alakultak ki, amelyek nehezebb (agyagos vályog) mechanikai összetételük ellenére igen kedvező termékenységűek (II. és III.).

DK-en kis területen (1 %) a Duna-Tisza közi homokhát nyúlványaként humuszos homoktalaj fordul elő.

Sajátos táji adottságok

A kistáj településeinek egy része nemzetközi átmenő forgalmat is lebonyolító főútvonal mellett helyezkedik el, más része azonban csak alacsonyabb rendű, zömmel bekötőútról érhető el. A kistáj legfontosabb települése, Szolnok kultúrtörténeti értékekben gazdag, amihez az üdülés kedvező természeti adottságai járulnak.

A helyi, regionális üdülési igények kielégítésének feltételei adottak. A kistáj legjelentősebb üdülési adottsága – a Tisza és holtágai mellett – a feltörő gyógyvíz, amelyre több helyen fürdőközpont települt (Szolnok, Tiszajenő, Tiszasüly). A Tisza-mente túlnyomóan a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet része.

Tájtipológiai összegzés

Szélsőségesen meleg, száraz, erősen vízhiányos terület. A Tisza védgátai között a hullámtér időnként magas talajvízállású, nyers öntésiszappal borított alacsonyártéri síkság, amelyet túlnyomórészt fiatal, nyers öntéstalaj borít. Ezen a Tisza időszakos árvizei ellenére – nyári gátaktól védetten – szántóföldi művelés is folyik. A nagyobb terület azonban rét, legelő és ártéri ligeterdő, amelyek főleg füzes-nyáras típusa az elterjedt, bár kevés tölgyes maradvány is előfordul.

A védgátakon kívül K-ről kizárólagosan, Ny felől is nagy területeken mentesített árteret találunk alacsonyártéri síksági helyzetben, magas talajvízállással. Ezen a réti és a réti öntés talaj változik a talajvízállás függvényében. Rajta a szántóföldi hasznosítás a túlnyomó, erős kultúrsztyep külső adva a tájnak.

A táj Ny-i felében azonban jelentős területen – kb. ¼ részben – folyóhátak közé zárt, rossz lefolyású szikes ártéri laposok is előfordulnak, ahol réti szolonyecek és szolonyeces réti talajok társaságában főleg sztyepesedő réti szolonyecek fejlődtek ki. Rajtuk jellegzetes szikes növényzetű pusztákat és gyenge minőségű szántóföldeket találunk, erős kultúrsztyep tájképpel. A kevés kertet és szőlőt a térszín fölé emelkedő, löszös-homokos felszínű folyóhátakon művelik.

TÁJ - ÉS TERMÉSZETVÉDELEM

Közép- Tiszai Tájvédelmi Körzet

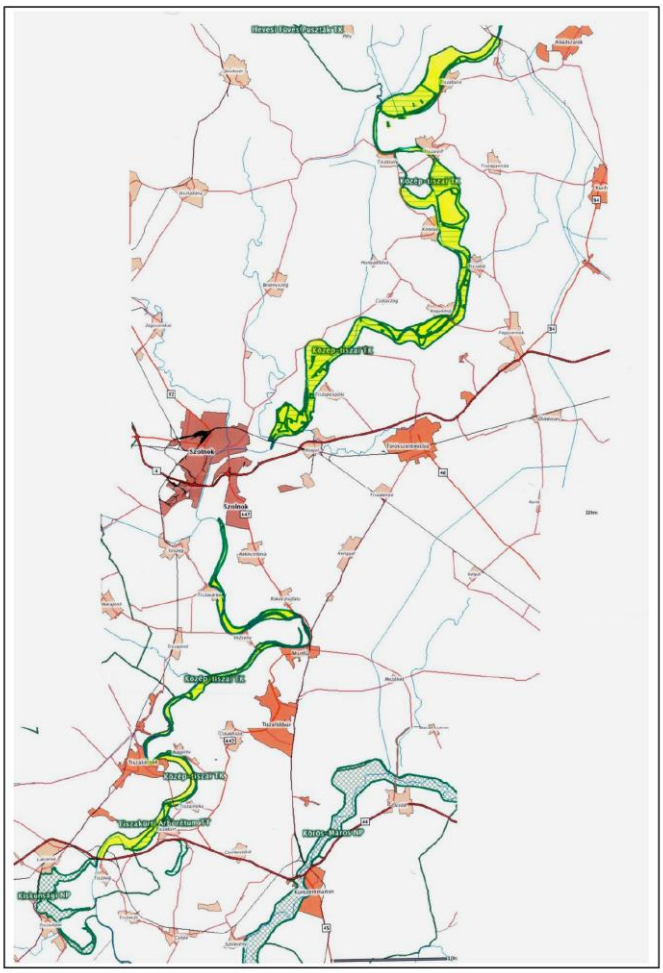

A tájvédelmi körzet területei a Tisza folyó hullámterében találhatók. A kihirdetés szerint maga az árvízvédelmi töltés is része a tájvédelmi körzetnek, mint a védett hullámtér határa. A tájvédelmi körzet további bővítésének védetté nyilvánítási javaslata, valamint természetvédelmi kezelési terve elkészült. A hullámtér egyben ökológiai folyosóként is funkcionál, amely az ökológiai háló egyéb elemei és a további magterületek közötti kapcsolatot biztosítja.

A tájvédelmi körzetben Törökszentmiklós - Óballa külterületén az egykori vegyes, ma már csak szürke gém alkotta gémtelepnek otthont adó terület, továbbá a pélyi madárrezervátum fokozottan védett. A törökszentmiklósi gémtelepen 130 pár szürke gém fészkelt. Az elmúlt években mindkét területen , helyenként nagyobb arányban , tájidegen cserje- és fafajok előretörése tapasztalható.
A Vezseny külterületén található, az egykori gémtelepnek otthont adó erdős terület szintén fokozottan védett. E terület faállománya az elmúlt évtizedben erősen elöregedett, és a tájidegen fajok kerültek túlsúlyba. A gémtelep rég megszűnt. A fontosabb madárfajok közül ma már csak a fekete gólya és a fekete harkály költenek a területen.

Az elmúlt években az időjárási és a vízállási viszonyok jelentősen változtak. A tájvédelmi körzetnek több szentély besorolású hullámtéri holtága van. A szentély holtágak többször és jelentős mennyiségű vízutánpótlást kaptak. Az áradások több halfaj számára kedvező feltételeket teremtettek az íváshoz, kiemelkedő mennyiségű halsdzaporulat kezdte meg életét, melyek a tartós és többszöri elöntés miatt részben a folyókba, holtágakba is eljutottak a kubikokból, laposokból.

Kubikerdő Rákóczifalvánál

Tiszavirág – Palingenia longicauda

A korábbi évekhez képest kevés lehetőség kínálkozott a tiszavirág rajzásának nyomon követésére. Partról csak néhány helyen látni kérészeket repülni.

KÖZÉP - TISZA - HUHN 20015

A természetmegőrzési terület a KÖTIKÖFE illetékességi területén a következő településeket érinti:
Besenyszög, Cibakháza, Csataszög, Csépa, Fegyvernek, Kisköre, Kőtelek, Martfű, Nagykörű, Nagyrév, Pély, Rákóczifalva, Rákócziújfalu, Szajol, Szolnok, Tiszabő, Tiszabura, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszajenő, Tiszakürt, Tiszapüspöki, Tiszaroff, Tiszasas, **Tiszasüly**, Tiszavárkony, Tószeg, Törökszentmiklós , Vezseny

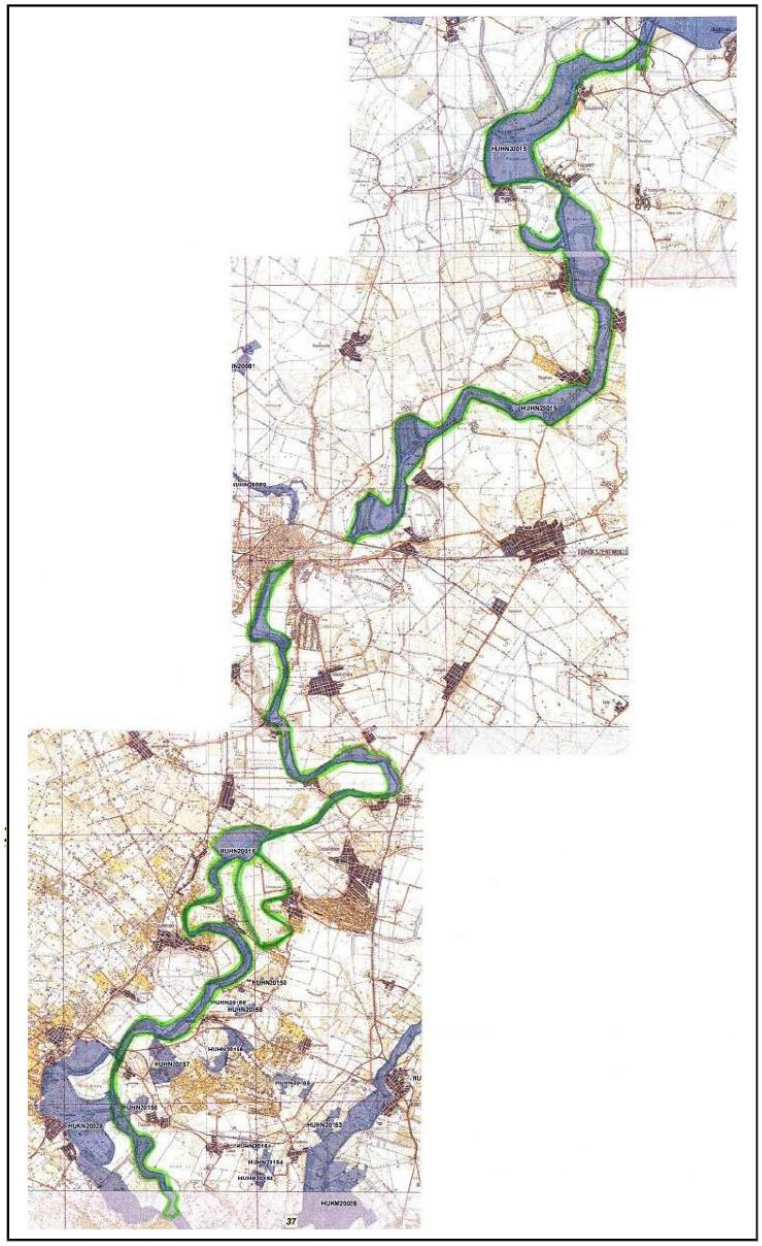

Jelölő élőhelyek:

- folyóvölgyek mocsárrétjei 20%
- enyves éger - magas kőris- ligeterdők 10%
- Pannon szikes sztyeppék és mocsarak 5%
- Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén 2%
- Iszapos partú folyók 2%
- Természetes eutróf tavak 1%

Jelölő fajok: tavi denevér, hód, vidra, mocsári teknős, vöröshasú unka, dunai tarajosgőte, garda, halványfoltú küllő, magyar bucó, balin, réti csík, vágócsíyk, selymes durbincs, szivárványos ökle, széles durbincs, nagy hőscincér, szarvasbogár, skarlátbogár, nagy szikibagoly (lepke) nagy tűzlepke, tompa folyamkagyló, kisfészkű aszat

KÖZÉP - TISZA - HUHN 20004

A természetmegőrzési terület a KÖTIKÖFE illetékességi területén a következő településeket érinti:
Besenyszög, Cibakháza, Csataszög, Cserkeszőlő, Csépa, Fegyvernek, Kisköre, Kőtelek, Martfű, Nagykörű, Nagyrév, Pély, Rákóczifalva, Rákócziújfalu, Szajol, Szolnok, Tiszabő, Tiszabura, Tiszaföldvár, Tiszainoka, Tiszajenő, Tiszakürt, Tiszapüspöki, Tiszaroff, Tiszasas, **Tiszasüly**, Tiszavárkony, Törökszentmiklós , Vezseny

A madárvédelmi terület egyben fontos madárélőhely is: Közép - Tisza IBA, 12587 ha
Legjelentősebb értékei gémtelepei, feketeharkály, feketególya és rétisas állománya.

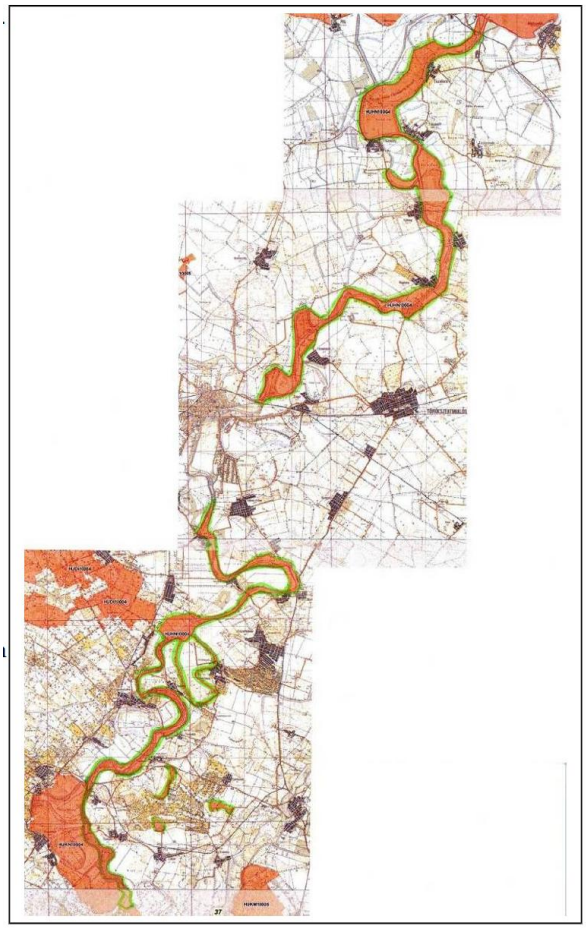

A területen 2011- 2012-ben előforduló fajok:
rétisas, bölömbika, törpegém, fekete gólya, fehér gólya, cigány réce, barna kánya, haris, balkáni fakopáncs, fekete harkály, jégmadár, tövisszúró gébics, karvaly poszáta, szürke gém

Partifecske üregek a Tisza leszakadt partfalában

forrás: Környezetállapot értékelés 2012 - Közép - Tisza vidéki Környezetvédelmi Felügyelőség

A következő képen a település területén és környezetében található védett területek láthatók, a Tisza mentén a Közép-tiszai Tájvédelmi Körzet, amely Natura 2000-es terület, egyaránt kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és madárvédelmi terület. A kék színnel ellátott területek a nemzetközi ökológiai hálózat részét képezik. A lenti ábra megtekinthető a http://geo.kvvm.hu/tir/viewer.htm honlapon.

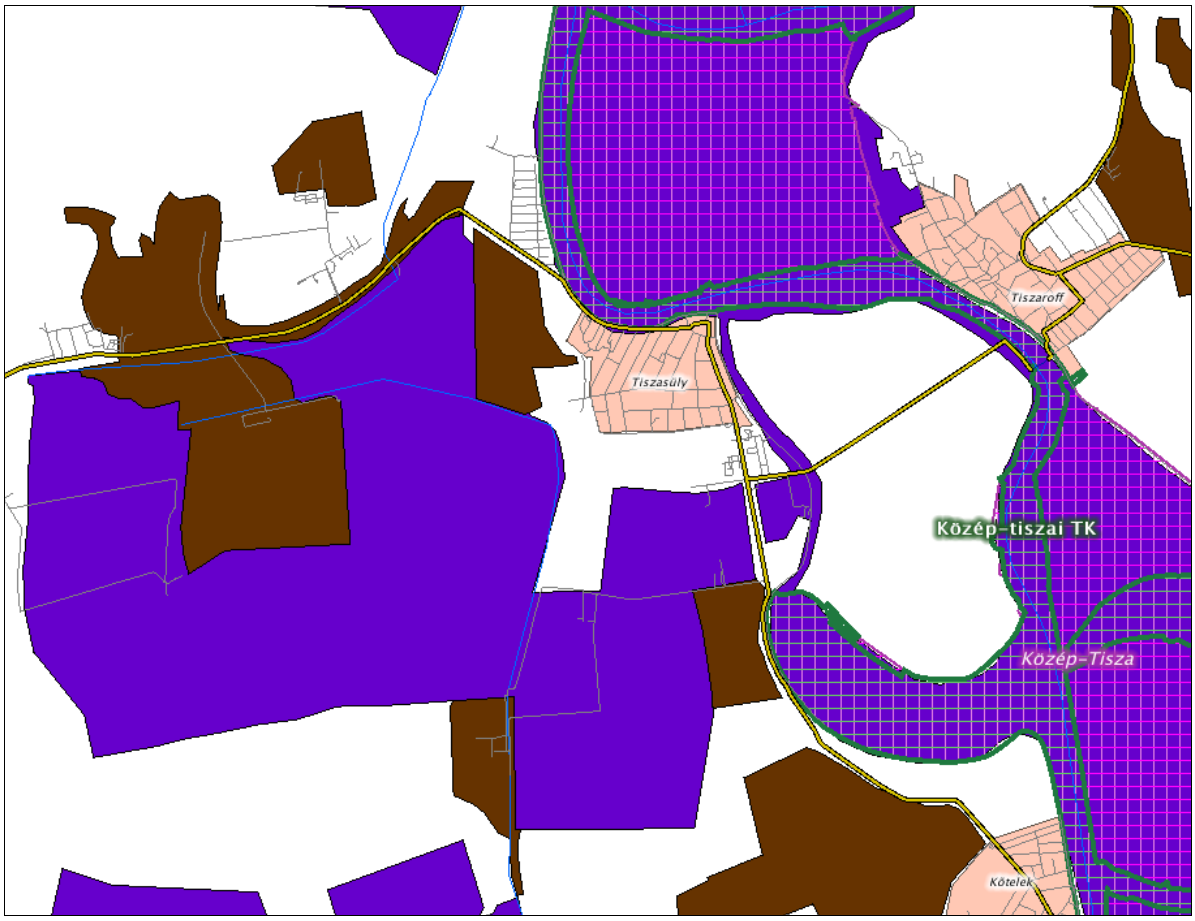

A fenti képen Tiszasüly külterületi részének természetvédelmi területei láthatók. A sraffozott részek a NATURA 2000-es területeket jelölik, a kék és barna színű területek az ökológiai folyosót és a nemzetközi ökológiai hálózatot mutatja.

Európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területek a Natura 2000 területek .

Az európai közösségi jelentőségű, természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján az Európai Közösségek Natura 2000 hálózatába tartozó, (kihirdetett, illetőleg a korábban kijelölt területeken előforduló), valamint kiemelt jelentőségű közösségi élőhelytípusok, és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai sokféleség fenntartásához, a biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok megállapítása,

betartatása a település közigazgatási területén. (45/2006 XII. 8. KvVM Rendelet megerősítette a kijelölt területek védelmét.)

Különleges madárvédelmi területek
Közép-Tisza (HUHN 10004) – helyrajzi számok megegyeznek a Közép-Tiszai TK alább ismertetett helyrajzi számaival.
Kiemelt jelentőségű különleges természet-megőrzési területek
Közép-Tisza (HUHN 20015) – helyrajzi számok megegyeznek a Közép-Tiszai TK alább ismertetett helyrajzi számaival.

Országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti terület

Ide vonatkozó jogszabály még a 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet a védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről, és az 1996, évi LIII. Törvény a természet védelméről.
A településen külön jogszabállyal védett, országos jelentőségű természetvédelmi oltalom alatt álló terület ***a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet***, mely a ***Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság*** működési területén található.
A ***Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet (KTTK)*** a 2/1978. OKTH határozattal jött létre. A védettség fenntartásáról az 59/2007. (X.18.) KvVM rendelet rendelkezik.
A tájvédelmi körzet kiterjedése 9338 ha. A természetvédelmi területen a vízjárástól, vízállástól, keletkezésüktől függően több egymástól eltérő növénytársulású és faunájú területeket különböztethetünk meg. (A Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságának kiadványában, és a Közép-Tiszai Tájvédelmi Körzet honlapján ismertetettek alapján).

Tiszasüly

014, 015, 016/1, 016/2, 017/1, 017/2, 018, 020, 021, 022/3, 022/4, 022/5, 022/6, 023/1, 023/2, 024, 028/2, 031, 039/2, 045/1, 045/2, 045/3, 050/2, 051/4, 056, 057/1, 057/2, 0570/1, 0571/1, 0571/2, 0572, 0573, 0574, 0575, 0576/1, 0577, 0578

Ex-lege (a tövény erejénél fogva) védett területek
Kunhalmok
A kunhalom gyűjtőfogalomba tartoznak a sírhalmok (kurgánok), tellek (lakódombok), őrhalmok és határhalmok a Természetvédelmi Törvény 23.§ hatályba lépése -1997. január 1.-óta védettek, a kunhalom fogalom meghatározása csak a törvény 2003-ban történt módosításával: „a kunhalom olyan kultúrtörténeti, kulturális örökségi, tájképi, illetve élővilág védelmi szempontból jelentős domború földmű, amely kimagasodó jellegével meghatározó eleme lehet a tájnak”. A kunhalmok kultúrtörténeti, régészeti, néprajzi stb. jelentőséggel is rendelkeznek, amelyek feltárásával, megőrzésével a kulturális örökségvédelem szakterülete foglalkozik (Kulturális Örökségvédelmi Hivatal, Kulturális Örökségvédelmi Szakszolgálat).

Jelenleg Tiszasüly igazgatási területén található kunhalmok:

Nagyházi - halom
Tiszasüly Nyugati határában a Tiszasüly-Jászkiséri út szögletében markánsan kiemelkedő kurgán jellegű halom. Magassági jegy található rajta. Szomszédságában régi Tisza-meder, tanyaközpont látható. Felszíne erősen degradált löszgyep.
Éh halom
Besenyszögi út mellett a szántóföldön található. Népvándorlás kori sírokat tártak fel az 1960-as években (kettős sír).

Tájrendezési javaslat:

A különböző élőhelytípusok (vizes- mocsaras környezet, száraz gyepes területek, erdősült területek, stb.) és az ott élő állatok és növények élőhelyének megóvása, a biológiai sokféleség fenntartásához, a *biodiverzitás megőrzéséhez szükséges szabályok, megállapítása, betartatása a település közigazgatási területén.*

A község fejlődése szempontjából lényeges, hogy a még „érintetlen", természetközeli állapotú területekre, élővilágra ható külső tényezők károsító hatását minimalizálják. Ezeknek a területeknek a művelésére a gazdálkodók számára, a védett terület kezelője által előírt korlátozásoknak megfelelő *extenzív, bio- vagy integrált, (környezetkímélő, környezeti terhelést csökkentő) gazdálkodás* támogatására az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (2014-2020) is kínál lehetőséget. Ezeknek a lehetőségeknek, megismertetését segítse a gazdák, illetve a földhasználók körében az önkormányzat és a falugazdász.

Helyi jelentőségű védelemre javasolt természeti érték: facsoport, fasor

- *Fekete fenyő (Pinus nigra)* Móra Ferenc tér

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

A közlekedési utakon, dűlőúton haladva, szétnézve a határban a település jellegzetes síkvidéki mezőgazdasági területei, ültetvényerdőinek tömbjei, kisebb-nagyobb külterületi építményei váltakoznak. A tiszasülyi tájképet meghatározza a különböző vízfolyások, nyíl vízfelületek, és a növényzettel (nádassal) borított vízállásos területek látványa (halastavak, holt-ágak, Tisza-folyó), valamint az ezekhez kapcsolódó jelentős földművek, gépészeti berendezések, az árapasztó védmű betonlétesítményei. A gazdasági és vízgazdálkodási szempontjából szükséges építmények nehezen illeszthetők a természeti környezetbe.

A megmaradt ártéri társulással, ligetekkel fedett területek akár a szántóföldi kultúrákhoz, akár az összterülethez viszonyítjuk alacsony arányúak, ezért természetvédelmi, tájvédelmi szempontból igen értékesek. Az OTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a település igazgatási területe a tájképvédelmi terület övezetébe sorolt. (Tisza-folyó és ártere)

Az alföldi táj képét változatossá tevő, az élővilág számára menedéket nyújtó tájképvédelmi szempontból jelentősek az un. ***szegélyek.*** Szegélyek a különböző szomszédos élőhelyek találkozási vonalai (árokpart-csatornapart, erdőszél), a síkfelületek és ettől eltérő, kiemelkedő domborzati elemek találkozási vonala (magaspart-vízfelület-nádas), a külterületet behálózó csatornarendszerek mentén, telek (mezsgye) határokon és külterületi utak mentén alakultak ki. Tájképi szempontból értékesek a szántóművelés síkjából kiemelkedő kunhalmok, homokhalmok, tanyák, a hozzájuk tartozó tanyafásítások, hagyományos gazdasági épületek, tájfásítások, mezővédő erdősávok, dűlőutak menti fasorok, vízállásos, mocsaras területek, egykori morotvák, anyagnyerő-helyek maradványai.

Alsóréti Holt Tisza belterülettel szomszédos kanyarulata

Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek:

- *Tisza-folyó belterülettel szomszédos szakasza, kanyarulata a kertgazdasági területekig:* a magaspartról nézve a településközpont felől teljes varázslatos panorámát nyújt a folyóra, a műemlék templomra, a Tisza-folyót kísérő erdő facsoportjaira.
- *Sajfoki szivattyúház és környezete* a védmű tetejéről szétnézve feltárul a folyópart nyáras-füzes ártéri ligete és a legeltetésre alkalmas széles gyepfelület is.
- *Tiszaroffi komphoz vezető út és a folyót kísérő földmű gerincvonaláról előtűnő Tisza-kanyarulat.* Innen nyújtja legszebb látványt a „Tiszavirágzás" és a védett galériaerdő növényzete, valamint tiszaroffi látkép.

Egyedi tájértékek

A természet védelméről szóló törvény alapján egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van. A pontos egyedi tájérték-kataszter készítése a területileg illetékes Nemzeti Park Igazgatóság feladata, együttműködve a település önkormányzatával és a helyi lakossággal.

Az Alföld más településeihez hasonlóan Tiszasüly közigazgatási területén is sokfelé, a határban és a községben egyaránt útelágazásoknál láthatók kőkeresztek, egyházi témájú szobrok. A kőkeresztek *ex-lege védett épített táji értékek*.

Tiszasüly tájképileg is meghatározó építészeti értékei:

- ***Katolikus Templom*** és környezete
  Középkori eredetű műemlék templom gótikus szentéllyel. A Szent László tiszteletére szentelt templom helyén már az Árpádkorban állt az Isten háza. 1480-90-ben gótikus stílusban kibővítették (a befejezés évszáma a boltozat zárókövében olvasható). 2001.-ben az árvizet követően rendbe hozták, felújították.
- ***Sajfoki szivattyútelep***: A község északi, Pélyel szomszédos határánál a Sajfoki csatorna és a Tisza kanyarulatánál található ipari műemlék, mely a közelmúltban teljes felújításon esett át.

Tervezett tájhasználati változások, fejlesztések

A különböző rendeltetésű, eltérő használatú új, zöldfelületi elemek kialakítása a tájhasználati változásokban felsorolt elsősorban turisztikai és idegenforgalmi területfejlesztéssel összefüggő zöldfelületi fejlesztéseket jelenti:

- közhasználatú és korlátozott használatú zöldfelület létesítése:
  - ~ rekreációs és közösségépítő célú zöldfelületi fejlesztések sportpálya kialakítása kertépítészeti és kertészeti eszközök felhasználásával. A 236, 237 hrsz. területek korábban kegyeleti parkként szolgáltak, jelenleg teljesen felszámolták, mint temetkezési helyet, rekultiválták és a létrejött zöldterület kiválóan alkalmassá vált, hogy a község zöldfelületi sportközpontja legyen
  - ~ óvoda fejlesztése az óvodakert bővítése jelenlegi zöldterületen kertépítészeti, kertészeti eszközökkel,
  - ~ településszintű zöldfelület fejlesztés: minőségi zöldfelületi elem létesítése a külterület-belterület határán: Tisza-part rendezése, regionális- helyi jelentőségű kerékpárút és pihenőhelyekkel gazdagított sétány kialakításával az emlékparktól a templomkerten át a településközpontig,
- gazdasági területfejlesztéshez kapcsolódó zöldfelületi elemek kialakítása:
  növény-védősáv létesítése a Széchenyi és Haladás utcák menti tervezett gazdasági területen
- zöldfelületi rendszer hálózati elemeinek fejlesztése:
  felújítandó, fejlesztendő utcák növényzetének kertészeti eszközökkel történő fejlesztése (Dózsa Gy. ,Berze Nagy J., Kossuth, Rákóczi, Damjanich, Park, Fő, Kiéri, utcák-utak)

Fejlesztési javaslat: A felsorolt területek zöldfelületi fejlesztéseit tájépítész közreműködésével, az érintett szakági tervezők (településtervező mérnök, építész, közműtervező, energetikus, stb.) bevonásával részletes környezetrendezési terv, közterület rendezési (kertépítészeti) terv készítése előzze meg.

Meglévő zöldfelületi elemek fejlesztésének lehetőségei

Kertépítészeti eszközökkel történő minőségi fejlesztés

A meglévő, közhasználatú zöldterületeken funkcióváltással, jelentős zöldfelületű intézmények esetében átgondolt kertépítéssel, növénytelepítéssel, minőségi változás érhető el. Mindezek gyakori fenntartással és kertépítészeti eszközök alkalmazásával (szükséges tereprendezés, leendő használattól függő minőségű és területű burkolatépítés, kertberendezési tárgyak világítótestek-kandeláberek, padok, hulladékgyűjtő edények, ismertető és hirdetőtáblák, virágládák elhelyezése), valamint környezethez igazodó és a fenntartás tervezett gyakorisága szerint válogatott (extenzív-intenzív ellátást igénylő), dekoratív növény-együttes telepítésével érhetők el. (Emlék-park, Móra Ferenc-tér, óvodakert területi fejlesztése) kertépítészeti korszerűsítése sorolható ide.

Kertészeti eszközökkel létrehozható minőségi változás

A közhasználatú zöldfelületek és a jelentős zöldfelületi intézmények esetében a meglévő növényzet fokozott ápolásával, egyes kertrészletek átgondolásával az elöregedett, balesetveszélyes növények eltávolításával, a növényállomány „korszerűsítésével”,

színesítésével, új egyedek ültetésével minőségi változás hozható létre. (Rendezvény-tér, iskolakert, művelődési ház kertje, temetőkert, játszótér).

Korszerű parkfenntartással elérhető minőségi változás

Az egyéb besorolású zöldterületek, a közhasználattól elzárt, vagy korlátozott közhasználatú zöldfelületi elemek minőségi fejlesztését fokozott karbantartással, faápolással, gyakoribb növényvédelemmel, talajjavítással és elsősorban rendszeres fenntartással kell elérni. (belterületi halas-tavat körbevevő növényzet gondozása, hajdani iparterületek kertjei)

Tiszasüly zöldfelületi elemeinek jelentős része a települést átszelő fő utcák mentén, azok találkozásánál találhatók. A fentiekben említett szempontok szerint csoportosítva a Tiszasülyön található zöldfelületi elemek a következők:

Az elsődlegesen kondicionáló célú, közhasználatú zöldfelületek:

Az intenzíven fenntartott közparkok, közkertek területe, játszótér, rendezvénytér, és a sport-tér sorolható ide.

- A település központja egyben a község egyik zöldfelületi központja is.

A Kiséri út ésa Szt. László utca találkozásánál lévő ***Emlékpark,*** igényesen kialakított közpark. A virágos cserjesávval határolt gyepfelületet a szobor és a kopjafa körül évelőágyás díszíti. Az emlékhelyhez vezető kerti út mellett pihenőpadok kaptak helyet. A teret sajnos kettévágja a település főútja. Az I. Világháború elesettjeire emlékeztető emlékmű körül egyedi szépségű rózsakert látható. Sajnos az útfelület és az emlékhely körüli kert között burkolatlan, széles, poros, út menti sáv található.

Fejlesztési javaslat: Az út kétoldalán lévő parkrészeket egységes zöldfelületként javasolt kialakítani. Célszerű a park határait az itt parkoló járművektől növénytelepítéssel, burkolatváltással elkülöníteni. Javaslatunk, hogy a tervezett sétányt és a katolikus templom körüli zöldfelületet (annak zöldfelületi fejlesztésével egy időben) funkcionálisan kapcsolják össze a község jelenlegi zöldfelületi központját jelentő Emlékparkkal. Erre kertépítészeti eszközök alkalmazását, és a tervek elkészítését tájépítész szaktervezőre kell bízni.

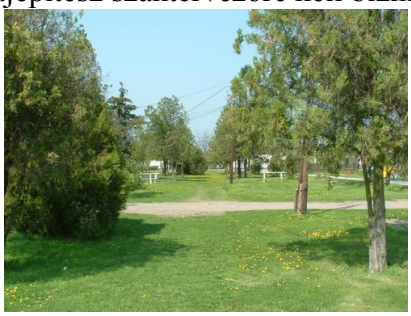

Emlékpark, Móra Ferenc –tér egy részlete

- ***Móra Ferenc tér*** a település funkcionálisan is központi és közhasználatú zöldfelülete.

A művelődési házzal szemben fedett, szabadtéri színpad, aszfaltburkolatú rendezvénytérrel körbevéve. A Károlyi utca mentén korosabb cukorjuharok határolják a teret. A pihenőpark részen padok és növénycsoportok láthatók a gondozott füves területen. A Móra F. utca felől a parkot tamariskasövény határolja. Az iskola melletti parkrész növényzete korosabb. Szépalakú feketefenyő, oszlopos örökzöldek, juharfák, nyírfák ligetes ültetése keretezi a szabályos kialakítású évelő és egynyári ágyásokat.

Fejlesztési javaslat: A zöldfelületet funkcionálisan célszerű lenne átgondolni. A pihenőhelyeket korszerűen átalakítani és a növényzetet szükségszerűen megújítani, kertépítészeti és kertészeti eszközök használatával. Célszerű a szomszédos intézmények (pl.: iskola) igényeit is figyelembe véve átfogó kertépítészeti terv alapján (akár a helyi rendelkezésre álló anyagi és emberi erőforrásokat felhasználva) kivitelezni.

- ***Játszótér*** a Darányi Ignác Tervnek köszönhetően megújult.

A játszószerek (mászóvár, csúszda, homokozó, kisház, hinták, stb.) fából készültek és a felújítást követően kialakításuk megfelel a kötelező követelményeknek.
Fejlesztési javaslat: A rendkívüli károkat (játszóeszköz, növényzet) és töréseket azonnal meg kell szüntetni, hogy a játékok biztonsága és használhatósága az előírásoknak megfeleljen. A játszóterek használatbavételét követően az üzemeltető a területileg illetékes fogyasztóvédelmi felügyelőséget a *78/2003. (XI. 27.) GKM rendelethez* tartozó *nyilvántartási adatlap* szerint köteles tájékoztatni. (A játszótér címe, a játszótéri eszközök száma, és az eszközök nyilvántartása). Az üzemeltetőnek Ellenőrzési és karbantartási tervet kell készíteni. A rendszeres és éves ellenőrzéseket dokumentálni kell. Célszerű lenne nagy árnyékot biztosító fák telepítése a meglévők kiegészítésére.

- ***Meglévő sportpálya*:** (-amíg a gazgasági területfejlesztésre sor nem kerül)

A sportpálya (idős kanadai nyárfákkal körbe vett „csak" füves terület) sportolásra alkalmas állapotának megőrzése, gondozása (öntözés, fűnyírás).
Fejlesztési javaslat: Az idős növényzet, fák ápolását szakszerűen végző szakemberekre kell bízni a védelemre javasolt, illetve a zöldfelületen fellelhető idős fék életének meghosszabbítása végett, valamint az ebből eredő balesetek elkerülése végett.

Korlátozottan közhasználatú zöldfelületi elemek:
Az intézmények zöldfelületei (iskolakert, óvodakert, művelődési ház kertje, és az egyházi épületet körbeölelő növényzet és a temető).

- ***Chiovini Ferenc Kolping Katolikus Általános Iskola*** és a ***Művelődési ház*** *kertje*

Mindkét intézmény kertje kicsi, de megfelelően kialakított és szerencsés, hogy a Móra Ferenc tér valamint a Rendezvénytér mindkettőhöz közel található, közúti forgalommal minimálisan veszélyeztetett. A játszótérhez is kapcsolódik, és az iskola sportpályájaként is szolgál a burkolt, védőhálóval felszerelt labdázó-terület.

általános iskola kertje és a Móra Ferenc-tér részlete

- ***Katolikus templom*** kertje közvetlenül a Tisza- folyó töltése mellett fekszik.

Nincs körülhatárolva a területe és növényzetének kialakítása, összetétele, ápoltsága sem illik a műemléki épület környezetéhez. Javasoljuk, hogy a tervezett sétány zöldfelületi kialakításához kapcsolódva, azzal összhangban, kertépítészeti terv alapján kerüljön kivitelezésre. A templomkert berendezési tárgyai illeszkedjenek a településközpont utcabútoraihoz is és a műemléki épület stílusához is.

- A külterületen lévő ***sírkert***ben felújított ravatalozó, lélekharang található.

A temetőkert ápolt, gondozott.
Fejlesztési javaslat: Az intézménykertek növényzetének rendszeres ápolása, a kertberendezési tárgyak műszaki állapotának szakszerű ellenőrzése, szükség szerint cseréje, a balesetveszélyes, elöregedett, növényzet fokozatos cseréjével megújítható és minőségileg fejleszthetők az intézménykertek. A beavatkozás mértékétől függően elég a szakember alkalmazása, vagy komplett kertépítészeti terv szükséges az intézménykert zöldfelületi fejlesztéséhez, minőségének megtartásához.

- Belterületen lévő ***jóléti tó - horgásztó és környezete***,

Fejlesztési javaslat: A működési feltételeknek megfelelő komfortfokozatú kiszolgáló létesítmények építésével, elhatárolódást biztosító ligetes növénytelepítéssel és rendszeres fenntartással, karbantartással, a megfelelő vízminőség megtartásával (szennyezések elkerülése, szakszerű mederrendezés, partrendezés) biztosítható a zöldfelületi elem fejlesztése.
Közhasználat elöl elzárt zöldfelületek
A települési vízmű és a vízügyi területek (gátőrház) zöldfelülete és a települést határoló vonalas létesítmények mentén (út, földvédmű, töltés) füves területek, az egykori gazdasági területek hajdan gondozott kertjei (Palotási Mg. Rt., Kék Sziget Alapítvány)
Egyéb zöldterületek közé soroltam a rendezetlen, mélyfekvésű, vagy vízállásos, nádassal borított a biológiai aktivitással bíró, de esztétikai élményt, és használati értéket a település közössége számára nem nyújtó zöldterületeket, valamint nagyméretű belterületi, mezőgazdasági hasznosítású kerteket.
Fejlesztési javaslat: Ezek karbantartásáról, a növényzet rendszeres ápolásáról, a tulajdonos köteles gondoskodni. Erre az önkormányzat rendszeresen hívja fel a tulajdonosok figyelmét.

Közlekedési zöldfelületek - utcafásítás: A településen átvezető fő közlekedési utak mentén a lehetőséghez képest kevés fasor látható. A jellegzetes falusi utcákat a lakóházak előtt gyümölcsfák, akácfák szegélyezik. Az utcákon vegyes örökzöld növények, lombhullató fák és fátlan szakaszok követik egymást. Helyenként oszlopos örökzöldek határolják az utakat (keleti és nyugati tuja fajták). A település fő utcái (Kiséri út, Fő utca, Ady E. utca, Béke utca) mentén sincs egységes a növénytelepítés. A településközponton (Kiséri út: Községháza, Rendőrség, szolgáltatóház, élelmiszeráruház, stb.) áthaladó út két oldalán korosabb és dekoratív, ápolt növénycsoport, fasor és virágágyás láthatók (nyírfák, ezüstfenyők, szürke lucfenyők, színes évelők).

Fő út és Kossuth utca

A történeti településszerkezetből adódóan a területen találhatók olyan szűk utcák, ahol az út menti fásításra – a légvezetékeket is figyelembe véve – kevés lehetőség adódik.
Fejlesztési javaslat: A település forgalmasabb és szélesebb utcáin, központi helyeken (iskola, óvoda orvosi rendelő, egyéb intézmények közelében), dekoratívabb megjelenésű virágzó, vagy színesedő lombozatú díszfa, a helytől függően magas vagy alacsony, virágzó cserje, tarka évelő és egynyári virágok ültetése javasolt. A település gerincét jelentő és a szélesebb utakon magasabb termetű, (természetesen, ha ezt villanyvezeték megléte nem teszi lehetetlenné), a környezetbeillő, őshonos fafajokkal rokon, a település utcafásítási hagyományait követő fafajokból álló fasorok telepítését javasoljuk.
Az utca szélességétől, a légvezetékek „sűrűségétől", a beépített vagy beépítésre szánt, rekreációs célú fejlesztésre szánt területek jelegétől függően az alábbi fafajokat javasoljuk a településkép javítására alkalmazni:
Magas fák:
Magas kőris - Fraxinus excelsior és fajtái
Nagylevelű hárs – Tilia platyphyllos Pannonia
Nagylevelű hárs – Tilia Szent István
Korai juhar – Acer platanoides Emerald Queen
Korai juhar – Acer platanoides Cleveland
Platán – Platanus x hybrida
Platánfa - Platanus acerifolia Palóc
Díszcseresznye – Prunus serrulata Kansan
Oszlopos tölgy – Quercus robur Fastigiata
Fehérnyár – Populus alba Pyramidalis
Szivarfa – Catalpa bignoioides
Villanyvezetékek alá, illetve szűk utcák fásítására kistermetű fák:
Arany kőris – Fraxinus excelsior Aurea
Csörgőfa – Koelreuteria paniculata
Vérszilva – Prunus cerasifera Nigra
Gömb juhar – Acer platanoides Globosum
Gömb szivarfa – Catalpa bignoioides Nana
Gömb csepleszmeggy – Prunus fruticosa Globosa
Gömb virágos kőris – Fraxinus ornus Mecsek
Gömb eperfa – Morus alba Fegyvernekiana
Kis koronájú ezüsthárs – Tilia tomentosa Teri

Ökológiai Hálózat kialakítása

A védett területekhez hasonlóan a megmaradt és nem védett természetes és természetközeli élőhelyek sem lehetnek elszigetelt egységek, mivel kis kiterjedésük miatt nem biztosíthatják

hosszú távon az élővilág fennmaradását, nem akadályozhatják meg a fajok további eltűnését. Nyilvánvalóvá vált, hogy az egyes területeket olyan funkcionális rendszerben, ökológiai struktúrában kell értékelni és kezelni, hogy a kisebb-nagyobb élőhelyek összekapcsolása valamilyen módon megvalósuljon.
Erre a szakmai megfontolásra az „ökológiai hálózat" rendszerének elismerése épült, amely a 90-es évek elején kulcsfontosságú szakmapolitikai hangsúlyt kapott a nemzetközi, de különösen az európai természetvédelem területén.

Először 1993 -ban a Maastrichti konferencián merült fel egy európai szintű ökológiai hálózat létrehozásának igénye Európai Ökológiai Hálózat (ECONET) néven. Komolyabb, állami szintű támogatást ez a kezdeményezés akkor kapott, amikor az Európa Tanács által kezdeményezett Páneurópai Biológiai és Tájdiverzitási Stratégiát a környezetvédelmi miniszterek szófiai találkozóján a csatlakozók aláírták, 1995-ben.
A konferencián jóváhagyták, hogy a Páneurópai Ökológiai Hálózatot (PEEN) 2005-ig kell a résztvevő országoknak kijelölniük. 1999. áprilisában Genfben elfogadták a Páneurópai Ökológiai Hálózat kialakítására vonatkozó irányelveket. A PEEN lényegében az egyes országok ökológiai hálózatából tevődik össze. Magyarországon a Nemzeti Ökológiai Hálózat tervezése 1993-ban kezdődött meg az IUCN szervezésében.

A Nemzeti Ökológiai Hálózat kijelölését a nemzetközi eszközök messzemenő figyelembevételével végezték. A Nemzeti Park igazgatóságok szakembereinek közreműködésével elkészültek az egyes igazgatóságok illetékességi területeihez tartozó regionális ökológiai hálózatok. Ezek összeillesztésével született meg az országos hálózat M 1:50 000 méretarányú digitális adatbázisa. A feltáró munkában a meglévő dokumentációk, adatbázisok, térképek, kutatási eredmények, terepi tapasztalatok segítettek, mint például a Páneurópai Ökológiai Hálózat kritériumrendszere, az M 1:500 000 léptékű előzetes átnézeti ökológiai hálózat térképe, a védett területek dokumentumai, térképmellékletei, az ex lege védett szikes tavak és lápok jegyzéke, a természeti területek katasztere, a hullámterek nyilvántartásai, az erdészeti ütemtervek adatbázisa, a Corine-Landcover M 1:100 000 és helyenként M 1:50 000 méretarányú digitális felszínborítási térképek, a SPOT-4 műholdfotók eredeti vektorizált, geokódolt felvételei, az M 1:25 000 és M 1: 50 000 méretarányú Gauss-Krüger topográfiai térképek, a fontos magyarországi madárélőhelyek (IBA területek), a NATURA 2000 területek kritériumai és eddig tervezett területei, függelékes fajainak élőhelyei, a NATURA 2000 területek kijelölését megelőző adatbázisok (a Corine Biotopes és a Corine Habitats felmérések eredményei), az érzékeny természeti területek stb.

A térképes megjelenítésen túl komoly előrehaladás történt az ágazati integrációs törekvésekben. Bizonyos agrár-környezetvédelmi, területrendezési, vízgazdálkodási, környezetvédelmi és környezeti hatásvizsgálati joganyag már egyértelműen rendelkezik és számol az ökológiai hálózat létével és védelmével.

Magyarországon a Nemzeti Ökológiai Hálózat tervezése 1993-ban kezdődött meg az IUCN szervezésében. A most készülő, az ökológiai folyosók általános szabályozására vonatkozó miniszteri rendelet pedig biztosítja majd az élőhelyek, életközösségek konkrét védelmén túl a közöttük lévő biológiai kapcsolatok megőrzésének, fejlesztésének, rekonstrukciójának és kialakításának részletes jogi hátterét.

Az 1980-ban közzétett Természetvédelmi Világstratégia a civilizáció fenntartható fejlődése érdekében három fő területet emel ki:

- meg kell óvni a létfontosságú ökológiai folyamatokat és életfenntartó rendszereket

- meg kell őrizni a genetikai sokféleséget (biodiverzitás)
- a fajok és ökoszisztémák minden hasznosítását fenntarthatóvá kell tenni.

A hagyományos természetvédelem először a fajok védelmét tűzte ki célul - pl. első természetvédelmi törvényünk a hazai madárfauna legnagyobb részét védelem alá helyezte -. Később nyilvánvalóvá vált, hogy a veszélyeztetett fajokat csak úgy lehet megmenteni, ha a táplálékukat, a szaporodó helyüket, az élőhelyüket is védjük, s a fontos, értékes - mert ritka - fajok életterét rezervátumszerűen - nemzeti parkokban, szafari parkokban, stb. - kezdték óvni. Minden jó szándék, erkölcsi kiállás és ráfordítás ellenére is fel kellett ismerni, hogy e hagyományos természetvédelmi gyakorlat a világstratégia céljainak nem képes megfelelni. Később tehát az élővilág védelmének mozgalma kiszélesedett: a biodiverzitást, avagy terjedőben lévő magyarított változata szerint a biológiai sokféleség védelmét tűzte ki helyi, országos és nemzetközi szinten. A Földön ma élő fajok száma milliós-tízmilliós nagyságrendű. Az emberiség által eddig gazdaságilag hasznosított fajok száma nem haladja meg a tízezres nagyságrendet. Az emberiség létalapját nyújtó biológiai sokféleség azonban rohamos pusztulásnak indult, olyan gyorsasággal, hogy felmérni sincs időnk, mit veszítünk. A biológiai sokféleségnek az ökológiai stabilitásban betöltött szerepe is fontos.

A biodiverzitás továbbá - információhalmaz. A tiszta, igaz és tartalmas információk leggazdagabb tárháza a természet. Ennek elpusztítása az emberiség szellemi és erkölcsi hanyatlásához vezet.

Az ökológiai hálózat funkcionális elemei. Az ökológiai folyosók elgondolása az elszigetelt természetvédelem meg nem oldott kérdéseire remélt továbblépést. A biológiai sokféleség védelme elődleges cél a magterületeken, ezeket övezik a védőzónák, a puffer területek. Az azonos típusú élőhelyeket, élőhely komplexumokat kötik össze az ökológiai folyosók, biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között. Helyi szinten különböző élőhelyeket kötnek össze olyan fajok fennmaradása érdekében, melyek életciklusa ezt megköveteli. Vízfolyások például jellemzően rendelkeznek ilyen folyosó szereppel. A rehabilitációs területek fő funkciója a roncsolt területek gyógyítása.

Magterületek

Magterületnek nevezzük a hálózat foltszerű, tetszőleges kiterjedésű területeit, melyek ideális nagyság esetén a lehető legtöbb populációnak, illetve az ezekből felépülő életközösségeknek az élőhelyei és genetikai rezervátumai.

Ökológiai folyosók

A magterületek közötti kapcsolatot a sávos, folytonos élőhelyek, vagy kisebb-nagyobb megszakításokkal jellemezhető élőhely-mozaikok, láncolatok, az úgynevezett ökológiai folyosók biztosítják. Ezek az élőhelyeket, élőhely komplexumokat kötik össze, egyben biztosítják a génáramlást az egymástól elszigetelt populációk között.

Puffer területek

A magterületek és a folyosók körül védőzónát (pufferzóna) kell kijelölni, ahol még a természet közeli élőhelyek aránya lehetőség szerint magas, feladatuk a magterületek és folyosók védelme az esetleges külső káros hatásoktól.

Rehabilitációs területek

A kijelölendő rehabilitációs területek a magterületek, ökológiai folyosók és védőövezetek hálózati elemek területein belül zárványként jelentkező, vagy ezekkel határos ökológiailag sérült állapotú területek, melyek megszakításokat okoznak az egyes zónákban. Helyreállításukat követően a hálózathoz kapcsolhatóak.

Az *ökológiai folyosók folytonossága biztosításának* érdekében, a település határában mozaikosan elhelyezkedő természeti területeket, élőhelyeket (nedves réteket, vízpartokat, gyepfelületeket, erdőfoltokat) fasorokkal, erdősávokkal javasoljuk összekötni. Így természetközeli élőhelyek, védett területek helyi ökológiai hálózatot alkotnak. A mezővédő erdősávok jelentősége kiemelkedő az ökológiai folyosók folytonosságának szempontjából.
Az OTrT szerint és a megyei szintű területrendezési tervben foglaltak alapján a község igazgatási területe az ökológiai –zöld- folyosó övezetébe sorolt (Gémes, a Homok-éri halastavak, Tamás-háti halas-tó környezete, Kolop-fürdő környezete, Csillag-lapos, Tisza-folyó és ártere, stb.)

3.3 A terv, illetve program céljainak egymás közti, illetve releváns tervek, illetve programok céljaival való konzisztenciája környezeti szempontból.

A készülő településrendezési terv figyelembe veszi az Európai Unió környezetvédelemmel, környezetalakítással kapcsolatos elvárásait, mindenekelőtt a fenntartható fejlődést helyezi előtérbe.

Környezeti szempontból a településrendezési terv az alábbi változtatásokat, tervezett területfelhasználást, tervezett környezetalakítást tartalmazza:

- A jelenleg még meglévő, de már bezárásra került, rekultivált hulladéklerakó zöldterületként való újrahasznosítása.
- A már meglévő szelektív hulladékgyűjtő szigetek igény szerinti bővítése, újabb hulladéklerakó szigetek kialakítása.
- Zöldterületek arányának javítása, bővítése
- Közlekedési biztonság javítása, a kerékpárút kiépítésével ösztönzés a kerékpárhasználatra a személy gépjárművek helyett.
- A szennyvízhálózatra történő teljeskörű rácsatlakozással a talaj és talajvízszennyezés mértéke (a rákötési arány függvényében) csökken.
- A természetközeli területek (nádasok, mocsár) területének érintetlenül hagyása, az ott lévő állat- és növényvilág védelme.
- Közép - Tiszai - Tájvédelmi Körzet fenntartása
- NATURA 2000 területekre vonatkozó szabályozás betartása.
- Az Országos Területrendezési Terv által meghatározott térségi területfelhasználási kategóriák jelölése.
- Az Országos Területrendezési Tervben szereplő Tiszasüly közigazgatási területét érintő övezetek lehatárolása.
- Megyei területrendezési Terv által meghatározott térségi területfelhasználási kategóriák jelölése.

A tervbe beépítésre kerültek az Országos és a Megyei területrendezési terv övezetei, melyekre a településrendezési terv külön szabályozási előírásokat hoz.

A Helyi Építési szabályzat előírásai biztosítják a környezet és természetvédelmet helyi szinten (például: az egyes területfelhasználási egységek minimális közművesítettség előírásaival stb.)

3.4 A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel, illetve programmal összefüggésben lévő elemeinek ismertetése

3.4.1. Földrajzilag lehatárolt tervezési terület esetén, illetve, ha a hatásterület földrajzilag lehatárolható, a terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket e terv, illetve program megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

A településrendezési terv hatálya kiterjed Tiszasüly teljes közigazgatási területére. A településrendezési tervben ábrázolásra, szabályozásra került tervezett elemek.

A település közigazgatási területét érintő területfelhasználási változással érintett területek, azok funkcióváltása, valamint funkcióváltozással érintett területek a következők:

- Tervezett különleges, sportpálya terület:
  Az iskola melletti jelenleg hasznosítás nélküli területen kapna helyet a települési sportpálya, mely kapcsolódna az iskolai sportudvarhoz és a település iskolai és tömegsport igényét elégítené ki.

- Tervezett kereskedelmi, szolgáltató terület: a Széchenyi út önkormányzati tulajdonú hasznosítás nélküli területén vállalkozói és környezetét nem zavaró gazdasági célokra tervezett terület

- Tervezett ipari gazdasági terület: Az egykori sportpálya és lőtér évtizedek óta nem hasznosított területén gazdasági terület tervezett

- Tervezett kerékpárút

Változással érintett területek:

- településközpont területén:
  - településközpont rehabilitáció keretében a meglévő intézmények felújítása, korszerűsítése
  - integrált közösségi tér kialakítása utcabútorokkal, sétánnyal a községháza és templom közötti területen
  - zöldfelület fejlesztés a meglévő parkok kertészeti fejlesztése

- belterületen:

– intézményrendszer fejlesztése (óvoda bővítése, általános iskola fejlesztése),
– zöldfelület fejlesztés közpark, közkert (játszótér) fejlesztés az óvoda mellett
– parkolóhelyek kialakítása a központi részen
– meglévő iskolai sportpálya területének funkcionális és zöldfelületi fejlesztése, a települési sportpálya megvalósítása
– helyi kerékpárút kiépítése,

3.4.2.Környezeti állapot egyéb jellemzőinek leírása (eltartóképesség, terhelhetőség)

A településszerkezeti terv készítése során a lakosság számának prognosztizációjánál a jelenlévő népesség számának alakulása alapján, kedvező gazdasági-társadalmi folyamatokat, a stagnáló népességszámot, továbbá a telekigényeket, és az ingatlan kínálatot figyelembe véve lett lakóterület - fejlesztés nem lett jelölve. A településen jelentős számú eladó ingatlan van, továbbá rossz állagú, lebontandó épület, mellyel, mint felszabaduló építési telekkel lehet számolni, továbbá üres, beépítetlen telkek is rendelkezésre állnak.

A fenntartható fejlődés biztosítása a terv elsődleges prioritása. A fenntartható fejlődés három nagy területre a környezeti, társadalmi, gazdasági fenntarthatóság.
A fenntarthatóság a környezeti és természeti értékek (külterületen Közép- Tiszai Tájvédelmi Körzet területe, belterületen a zöldterületek) védelme mellett a lakosság életkörülményeinek javítását biztosítja úgy, hogy az ennek eszközéül tekintett gazdasági tevékenység során a természeti erőforrások kíméletes igénybevétele történjen.
A terület saját adottsága a Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet, továbbá a Natura 2000 természetmegőrzési területek is figyelembe lettek véve, mind a fejlesztés, mind a szabályozás területén.
A terület saját adottságait, erőforrásait értékké kell alakítani.
A település célja a nyersanyagfelhasználás és kibocsátás mérséklése, melynek során vissza kell szorítani az elmúlt években egyre nagyobb mértékben alkalmazott lakossági szén tüzelést, és szorgalmazni kell a kevésbé légszennyező fűtési módok elterjedését. A megújuló energiák használatát kell preferálni.

3.4.3. Fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása és mindezek várható alakulása, ha a terv, illetve program nem valósulna meg.

Jelenleg nincs fennálló környezeti konfliktus.

3.5. A terv illetve a program megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása, különös tekintettel azokra a tervelemekre, tervezett intézkedésekre, amelyek:

3.5.1. természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A településrendezési terv olyan fejlesztéseket nem tartalmaz, amelyek közvetlenül, vagy közvetve olyan hatást okozhatnának, amely a környezetterhelést fokozná, vagy a természeti erőforrásra kedvezőtlenül hatna.

Tiszasüly közigazgatási területének külterületét érintő bányatelkek a következők:

Tiszasüly I. - agyag védnevű , különleges technológiájú külfejtéses bányatelek

Szilárd ásvány - nyersanyag kutatási terület: Tiszasüly (0134/6 hrsz.) - gyógyiszap kutatási terület
Tiszasüly I - agyag külfejtéses művelésű bányatelek
Tiszasüly II - iszap külfejtéses művelésű bányatelek

Szénhidrogén kutatási terület:
- Hernád II - szénhidrogén kutatási terület

Kutatási engedély:
TRIBERG Építő Kft, Tiszasüly 0134/6 hrsz-ú területre gyógyiszap kutatásra

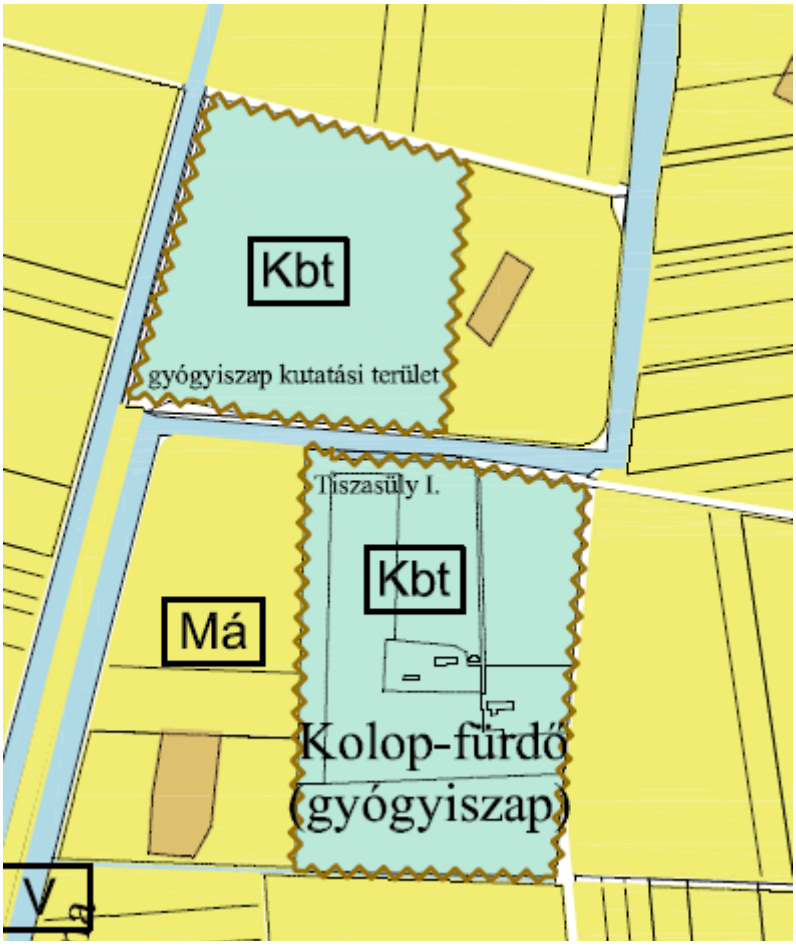

Tiszasüly I - bányatelek

Tiszasüly I - gyógyiszap kutatási terület a közigazgatási terület déli részén helyezkedik el. A bányatelek területe különleges, bányatelek területbe sorolt, így biztosítva a terület megfelelő hasznosítását. A településrendezési terv fenti bányatelek területhasználatát megállapítja, a területhasználatnak megfelelő szabályokat határoz meg, a területen fejlesztés nem tervezett, így hatással a meglévő bányatelekre nincs.

3.5.2. olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következményekkel járhatnak (különösen azok, amelyek olyan,befektetői, termelői vagy fogyasztói magatartást váltanak ki, vagy ösztönöznek, illetve egyéb olyan tendenciákat erősítenek, amelyek természeti erőforrás igénybevételéhez vagy környezetterheléshez vezethetnek, olyan fajta beruházásokat, fejlesztési irányokat részesítenek előnyben, amelyek további környezetterhelő vagy igénybevevő fejlesztéseket vonzanak, ösztönöznek, vagy ha kumulatív hatások lépnek fel);

A településrendezési terv olyan nagyarányú fejlesztéseket nem jelöl ki, amelyek fenti folyamatokat kiválthatnák.

3.6. az előző pontok szerinti meghatározott információkból kiindulva a terv, illetve program megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A fent említett pontok alapján ilyen következményekkel nem számol a terv.

3.6.1. jól azonosítható környezet vagy terhelés esetén különös tekintettel:

3.6.1.1. a környezeti elemre (földre, levegőre, vízre, élővilágra, épített környezetre, ez utóbbi részeként az építészeti és régészeti örökségre)

A településrendezési terv fő alappillérének tekinti a kialakult környezeti elemek megőrzését, legalább szintentartását, hosszútávon pedig mindezek javítását irányozza elő. A rendezési eszközök a helyi építészeti, régészeti, természeti emlékek, értékek védelmét a tervhez elkészült örökségvédelmi hatástanulmányban leírtak szerint, valamint a helyi építészeti értékvizsgálatra alapozott a rendezési terv jóváhagyását követő helyi értékvédelmi rendeletben szabályozza, így biztosítva ezen emlékek fennmaradását, megőrzését.

Környezeti következmények alapján a terv értékelése

Környezeti elem	Föld	Víz	Levegő	Települési környezet	Ökológiai rendszer	Ember	Összegzés
Kerékpárút	+	0	0	++	-	+	Környezetbarát fejlesztés, de a táj terhelését kismértékben növeli. Különös gondot kell fordítani az ökológiai hálózat védelmére.
Településközpont	-/+	0	+	++	0	+	Környezetbarát, környezetesztétikai

fejlesztés							fejlesztés, mely a meglévő természeti tényezőket (zöldfelület)figyelembe veszi. Egységes zöldfelületi rendszer kialakítása.
Gazdasági területfejlesztés	-	0	-	0	-	+	Kereskedelmi, szolgáltató gazdasági terület fejlesztés a belterület nem hasznosított területén. A lakosságra nézve munkahelyteremtő szempontból jelentős.
Gazdasági területfejlesztés	-	0	-	0	-	+	A belterületen, egykori sportpálya és lőtér nem hasznosított területén iparterület kijelölése. A lakosságra nézve munkahelyteremtő szempontból jelentős.
Zöldterület kijelölés (alacsony gyökérzetű cserjés terület, energiafű , gyep)	+	+	++	+	++	++	A volt hulladéklerakó rekultiváció utáni gyepes, cserjés területté fejlesztése. Környezetbarát fejlesztés.
Sportpálya terület kijelölése	+	0	+	++	0	+	Jelenleg nem hasznosított területen az iskolai sportoláshoz és a tömegsporthoz sportpálya kijelölése

Jelmagyarázat:
+ gyenge kapcsolat, csak részben járul hozzá a környezet védelméhez
++ erős kapcsolat, hozzájárul a környezeti elem védelméhez
0 bizonytalan megítélésű vagy nem létező kapcsolat
- gyenge kapcsolat, negatív hatást gyakorol a környezeti elemre

Tiszasüly külterületén gyógyiszap kitermelő hely (bányatelek) található. A gyógyiszapot tulajdonjog szerint a Budapesti Gyógyfürdő Igazgatóság termeli ki és szállítja el. A bányatelek különleges bányatelek területfelhasználási kategóriába sorolt, ahol csak a bányászati kitermelés műtárgyai helyezhetők el. A településrendezési terv olyan fejlesztési elképzelést, szabályozást nem tartalmaz, amely a meglévő bányatelekre hatással lenne.

3.6.1.2. környezeti elemek rendszereire, folyamataira, szerkezetére, különösen a tájra településre, klímára, természeti (ökológiai rendszerre) , a biodiverzitásra

A rendezési terv olyan léptékű fejlesztést nem tartalmaz, mely a fent leírtakra hatással lenne.

3.6.1.3. a NATURA 2000 területek állapotára, állagára és jellegére, valamint e területeken lévő élőhelyek és fajok kedvező természetvédelmi helyzete megmaradásának, fenntartásának, helyreállításának, fejlesztésének lehetőségeire, továbbá

A településrendezési terv a Közép - Tiszai Tájvédelmi Körzet területét, valamint az országosan és helyileg védett területeket jelöli a terv készítése során, továbbá a Natura 2000 területeket is jelöli. Mindazokat figyelembe veszi, azok megőrzését, fenntartását fő feladatának tekinti. A terv olyan fejlesztéseket nem tartalmaz, a tervezési folyamat közbeni változtatások miatt, mely a védett területeket érintené, az ott lévő kialakult élettérre negatív hatással lenne.

3.6.1.4. az előbbi hatások következtében az érintett emberek egészségi állapotában, valamint társadalmi, gazdasági helyzetében – különösen életminőségében, kulturális örökségében , területhasználata feltételeiben – várhatóan fellépő változásokra;

A terv nem számol fent leírtak negatív hatásával.

3.6.2. a közvetett módon hatást kiváltó tényezők fellépése esetén különös tekintettel:

3.6.2.1. új környezeti konfliktusok, problémák megjelenésére, meglévők felerősödésére

A rendezési terv készítése során a meglévő jogok megtartása és a normativitás elve figyelembe lett véve.

3.6.2.2. környezettudatos, környezetbarát magatartás, életmód lehetőségeinek, feltételeinek gyengítésére vagy korlátozására

A környezettudatos, környezetbarát életmód lehetőségét biztosítja a terv.

3.6.2.3. a helyi adottságoknak megfelelő optimális térszerkezettől, területfelhasználási módtól való eltérés fenntartására, vagy létrehozására

A rendezési terv figyelembe veszi és a tervezés során alkalmazkodik a már kialakult területfelhasználáshoz, térszerkezethez,

3.6.2.4. olyan helyi társadalmi-kulturális, gazdasági-gazdálkodási hagyományok gyengítésére, amelyek a táj eltartóképességéhez alkalmazkodtak,

A rendezési terv figyelembe veszi a kialakult társadalmi, kulturális, gazdasági, gazdálkodási (mezőgazdasági) hagyományokat.

3.6.2.5. a természeti erőforrások megújulásának korlátozására

A terv nem irányoz elő ilyent.

3.6.2.6. a nem helyi természeti erőforrások jelentős mértékű használatára vagy a helyi természeti erőforrások túlnyomóan más területen való hasznosítására

A tervben ilyen jellegű fejlesztés nem szerepel.
Jelentős mennyiségű ásványi nyersanyagot igénylő fejlesztést a településrendezési terv nem tartalmaz.

3.7. a környezeti következmények alapján a terv, illetve program és változatok értékelése, a környezeti szempontból elfogadható változatok meghatározása

A településrendezési terv elsődleges feladatának tekinti a már kialakult állapot fenntartását, a környezeti állapot legalább szintentartása, de inkább javítása mellett. Olyan beavatkozásokat, melyek a kialakult természeti-környezeti állapotra negatív, visszafordíthatatlan hatással lennének nem tartalmaz.

Figyelembe veszi a természetvédelem érdekeit, mindezek érdekében lehatárolásra kerültek az országosan védett és védelemre tervezett területek, valamint a NATURA 2000 természetmegőrzési területek. A terv készítése során a tervezett fejlesztések a már kialakult épített és természeti környezet figyelembevételével történtek, az országos és térségi érdek összehangolása mellett.
A településfejlesztési koncepció, a rendezési irányelvek a környezet lehető legpozitívabb változásának irányába lett határozva. A környezetminőség javítását szolgálják az alábbi főbb irányelvek:

- Úthálózat fejlesztése, külterületi főfeltáróutak kijelölése
- A telekalakítás, illetve beépítés szabályozása
- Helyi szempontból értékes elemek szabályozása
- Kerékpárutak kijelölése

4. A terv illetve program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére vonatkozó, a tervben illetve programban szereplő intézkedések környezeti hatékonyságának értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

A településrendezési terv a helyi építési előírásokban meghatározza mindazokat a feltételeket amelyek együttes betartásával lehet az adott építési övezetben, övezetben építési, fejlesztési tevékenységet végezni. A terv olyan léptékű fejlesztéseket nem irányoz elő melyek a környezetre káros hatással lennének.
A rendezési terv végrehajtásához készülő helyi szabályok és rendelkezések biztosítani fogják, hogy káros hatások ne léphessenek fel. Az ellenőrzés a magasabb jogszabályokban előírt hatóságok, felügyelőség feladata.

5. Javaslat olyan környezeti szempontú intézkedésekre, előírásokra, feltételekre, szempontokra, amelyeket a terv, illetve program által befolyásolt más tervben illetve programban figyelembe kell venni.

A településen lévő fejlesztésekhez, építésekhez a megvalósítási hatástanulmányban, illetve az egyes épületek-építmények építési engedélyezési tervdokumentációjában a településrendezési tervet, annak helyi rendeletét (helyi építési szabályzat) kötelezően figyelembe kell venni, az abban leírtak betartandók.
A mezőgazdasági tevékenységnél környezetvédelmi szempontból betartandók a 50/2001 (IV.3.) Korm. Rendelet 1. számú mellékletében leírt megfelelő mezőgazdasági gyakorlat.
A rekultivált hulladéklerakó telep területén, a hulladéktesten, illetve a szigetelőrétegen fás szárú vegetáció nem telepíthető, mivel az károsítja a réteget. A lerakó utógondozását a kiadott engedélyek és jóváhagyott utógondozási utasításokban foglaltak szerint kell végezni, különös tekintettel az évente két alkalommal történő kaszálásra.

6. a terv, illetve a program megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezeti hatásokra vonatkozóan a tervben, illetve programban szereplő monitorozási javaslatok értékelése, javaslatok egyéb szükséges intézkedésekre.

A terv megvalósulása során negatív irányú, a természetet, ökoszisztémát érintő hatással nem számolunk.

A megvalósulás során a településrendezési tervben leírtak betartandók, valamint az egyes létesítmények megépítéséhez kapcsolódó jogszabályok, magasabbrendű tervek, tanulmányok, koncepciók betartandók.

A terv megvalósulása során bekövetkező változásokról, környezeti hatásokról, a területfelhasználás változásairól, a zöldfelületi arány módosulásáról a települési főépítész éve beszámolóban tájékoztatja a Képviselő - testületet.

7. Közérthető összefoglaló

Jelen környezeti értékelés Tiszasüly község új településrendezési tervének különálló munkarészeként készült. A terv készítése során fő szempont a hatályos jogszabályok és a magasabbrendű tervek előírásainak betartásán túl a fenntartható fejlődés programjának településre vonatkoztatott betartása.

Ennek érdekében a terv a meglévő természeti, természetközeli állapotokat figyelembe veszi, a védett és védelemre tervezett területrészek fennmaradását biztosítja.
A tervezett fejlesztések területeinek kijelölésénél mind a magasabbrendű tervek, programok, koncepciók által előírtak be lettek tartva, mind pedig figyelembe lett véve a fejlesztés által bekövetkezett változtatások településre gyakorolt hatása.
A környezeti vizsgálat akkor éri el igazán célját – mint jelen esetben is - ha a terv készítésével, a tervezéssel párhuzamosan készül.
A településrendezési terv egészére elmondható, hogy a környezeti szempontok előtérbe helyezésével készült, a terv környezetvédelmi érdeket szolgál.
Mivel a településrendezési terv környezetvédelmi és tájvédelmi érdeket is szolgál, ezért a környezeti vizsgálat során nem kellett és nem is volt szükséges jelentős koncepcionális változásokat javasolni.

Szolnok, 2016. február hó